

ความตกลงการค้าเสรีระหว่างตุรกีกับประเทศคู่ค้าอื่น

ในบทที่ 4 มุลนิธิ สวค. ทำการศึกษาความตกลงการค้าเสรีที่ตุรกีได้จัดทำและมีผลบังคับใช้กับประเทศคู่ค้าอื่น รวม 3 ประเทศ ได้แก่ ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ชิลี และความตกลงการค้าเสรีตุรกี-เกาหลีใต้ สามารถสรุปสาระสำคัญที่มีนัยสำคัญในการวิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มการเจรจาการค้าสินค้าของตุรกี ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเจรจาของไทยต่อไป ดังนี้

4.1 ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์

4.1.1 ภาพรวมการเจรจาและความตกลง

ความตกลงการค้าเสรีระหว่างสาธารณรัฐตุรกีและสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์มีการลงนามเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ณ กรุงไคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา หลังจากที่มีการเจรจาไปทั้งสิ้น 6 รอบ โดยการเจรจาครั้งแรกเริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2541

ความตกลงการค้าเสรีฉบับดังกล่าวครอบคลุมข้อตกลงเกี่ยวกับอุปสรรคภาษีและอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี การค้าบริการ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ระบบภาษีในประเทศ ดุลการชำระเงิน การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การช่วยเหลือของภาครัฐ การคุ้มครองสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด และกฎถิ่นกำเนิดสินค้า

ความพิเศษของความตกลงฉบับนี้อยู่ที่ความตกลงมีส่วนเกี่ยวข้องกับสหภาพยุโรป เนื่องจากทั้งตุรกีและอียิปต์ได้จัดทำความตกลงสมาคมสหภาพยุโรป (European Union Association Agreement) กับสหภาพยุโรป¹ โดยในปี พ.ศ. 2538 ทั้งประเทศในภูมิภาคยุโรปและเมดิเตอร์เรเนียนได้ลงนามร่วมกันใน Barcelona Declaration เพื่อบรรลุการจัดตั้งเขตการค้าเสรีภายในปี พ.ศ. 2553 และบรรลุความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ การค้า และความมั่นคง ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับทวิภาคีระหว่างประเทศสมาชิก ดังนั้น ลักษณะและข้อบทหลายด้านภายใต้ความตกลงการค้าเสรีระหว่างตุรกีและอียิปต์จึงเป็นไปตามบริบทของความตกลงสมาคมสหภาพยุโรป และคล้ายคลึงกับข้อบทที่ได้มีการบังคับใช้ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีระหว่างคู่ค้าอื่นๆ ที่อยู่ในความตกลงดังกล่าวด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-โมร็อกโก เป็นต้น ความตกลงเขตการค้าเสรีที่เป็นที่ยอมรับนี้ได้มีผลบังคับใช้ในบริบทที่มีการควบคุมโดยกระบวนการจัดทำความร่วมมือสหภาพยุโรป เมดิเตอร์เรเนียน (Euro-Med Partnership)

¹ ประเทศอียิปต์ลงนามความตกลงสมาคมสหภาพยุโรป (Egypt-EU Association Agreement) เมื่อปี พ.ศ. 2544

ประเทศตุรกีลงนามความตกลงสมาคมสหภาพยุโรป (Turkey-EU Association Agreement หรือ Ankara Agreement) เมื่อปี พ.ศ. 2506 โดยภาคีที่อยู่ภายใต้ความตกลงสมาคมสหภาพยุโรปจะได้รับสิทธิพิเศษในการเข้าสู่ตลาดทั้งสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตรบางชนิด

โครงสร้างของความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ได้แบ่งออกเป็นบทต่างๆ ที่ไม่ซับซ้อน และภายใต้บทแต่ละบทมีการย่อยเป็นข้อบท ดังนี้

- Article 1: Objectives
- Article 2: Basic Duties and Classification of Goods

Chapter I: Industrial Products

- Article 3: Scope
- Article 4: Customs Duties on Imports and Charges Having Equivalent Effect
- Article 5: Customs Duties of a Fiscal Nature
- Article 6: Quantitative Restrictions on Imports and Measures Having Equivalent Effect
- Article 7: Customs Duties on Exports and Charges Having Equivalent Effect
- Article 8: Quantitative Restrictions on Exports and Measures Having Equivalent Effect

Chapter II: Basic Agricultural, Processed Agricultural and Fishery Products

- Article 9: Scope
- Article 10: Exchange of Concessions
- Article 11: Sanitary and Phytosanitary Measures

Chapter III: Common Provisions

- Article 12: Internal Taxation
- Article 13: Trade Relations Governed by Other Agreements
- Article 14: Structural Adjustment
- Article 15: Dumping
- Article 16: Safeguard Measures
- Article 17: Re-export and Serious Shortage
- Article 18: General Exceptions
- Article 19: Balance of Payments Difficulties
- Article 20: Rules of Origin and Co-operation between the Customs Administrations

Chapter IV: State Monopolies, Competition Rules, Payments and Other Economic Provisions

- Article 21: Payments and Transfers
- Article 22: Rules of Competition Concerning Undertakings
- Article 23: Subsidies
- Article 24: Intellectual Property Rights
- Article 25: State Monopolies
- Article 26: Public Procurement
- Article 27: Technical Regulations
- Article 28: Investment Promotion

Chapter V: Trade in Services

- Article 29: Trade in Services

Chapter VI: Institutional and Final Provisions

- Article 30: Establishment of the Joint Committee
- Article 31: Procedures of the Joint Committee
- Article 32: Security Exceptions
- Article 33: Fulfillment of Obligations
- Article 34: Dispute Settlement
- Article 35: Evolutionary Clause
- Article 36: Amendments
- Article 37: Protocols and Annexes
- Article 38: Validity and Termination
- Article 39: Entry into Force

การจัดตั้งคณะกรรมการร่วม (Joint Committee) เป็นหนึ่งในบทบัญญัติภายใต้ความตกลงนี้เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเหมาะสม คณะกรรมการร่วมจะต้องประกอบด้วยตัวแทนจากทั้งสองประเทศภาคีในการนี้การแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันจะทำให้คณะกรรมการร่วมสามารถดำเนินงานตามจุดประสงค์ในการจัดตั้งขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ คณะกรรมการร่วมต้องทำหน้าที่ในการจัดการหาหรือในประเด็นเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้ความตกลงที่ได้รับการร้องขอจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และพิจารณาความเป็นไปได้ในการยกเลิกอุปสรรคทางการค้าระหว่างกันเพิ่มเติม

เมื่อพิจารณาข้อบทต่างๆ ของความตกลงนี้ จะพบว่ามีการแบ่งแยกจัดหมวดหมู่อย่างชัดเจน เช่น ข้อปฏิบัติต่อสินค้าอุตสาหกรรม สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และกฎถิ่นกำเนิดสินค้า เป็นต้น ในที่นี้จะมุ่งเน้นไปที่ข้อบทที่มีนัยสำคัญต่อการค้าสินค้า เริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อปฏิบัติต่อสินค้าอุตสาหกรรม ข้อปฏิบัติต่อสินค้าเกษตร เกษตรแปรรูป และประมง กฎถิ่นกำเนิดสินค้า และกระบวนการศุลกากร ตามลำดับ

ข้อบทที่ 1 ของความตกลง (Chapter I: Industrial Products) ระบุมาตรการที่ทั้งสองภาคีได้มีร่วมกันในการปฏิบัติต่อสินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในอาณาเขตของทั้งสองภาคี ในความตกลงฉบับนี้ สินค้าอุตสาหกรรมคือสินค้าที่อยู่ภายในหมวด 25 ถึง 97 ตามการจำแนกในระบบ Harmonized Commodity Description and Coding System (HS Code) สินค้าในหมวดนี้ (ยกเว้นรายชื่อสินค้าที่ได้มีการระบุไว้ใน Annex I ของความตกลงให้มีการปฏิบัติเอกเช่นเป็นสินค้าทางการเกษตร ซึ่งรายการสินค้าใน Annex I นั้น แขนงมาในตารางที่ 1 ของภาคผนวก ก) ควรได้รับการปฏิบัติในด้านอุปสรรคภาษีและอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี ดังนี้

4.1.2 อุปสรรคภาษีในสินค้าอุตสาหกรรม

- ภาษีศุลกากรนำเข้าและค่าใช้จ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรนำเข้า ควรได้รับการยกเลิกตามที่ได้กล่าวไว้ใน Protocol I ของความตกลงนี้ (Article 4)
- นับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ทั้งสองภาคีไม่ควรเพิ่มประเภทภาษีศุลกากรนำเข้าหรือค่าใช้จ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรนำเข้าที่ยังไม่เคยมีการบังคับใช้ระหว่างคู่ภาคี หรือเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรนำเข้าและค่าใช้จ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรนำเข้าจากอัตราเดิมที่บังคับใช้ในการค้าระหว่างคู่ภาคี (Article 4)
- การยกเลิกภาษีศุลกากรนำเข้าควรมีผลบังคับใช้กับภาษีศุลกากรที่มีจุดประสงค์ในการเพิ่มรายได้ทางการคลัง (Customs Duties of a Fiscal Nature) เช่นกัน (Article 5)
- ภาษีศุลกากรส่งออกและค่าใช้จ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรส่งออกทั้งหมดที่มีผลบังคับใช้ในการค้าระหว่างคู่ภาคีควรได้รับการยกเลิกเมื่อความตกลงนี้มีผลบังคับใช้ (Article 7)
- นับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ทั้งสองภาคีไม่ควรเพิ่มประเภทภาษีศุลกากรส่งออกหรือค่าใช้จ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรส่งออกที่ยังไม่เคยมีการบังคับใช้ระหว่างคู่ภาคี (Article 7)

ในส่วน Protocol I ที่แนบท้ายความตกลงฯ สามารถวิเคราะห์และสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- ภาษีศุลกากรนำเข้าและค่าใช้จ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรนำเข้าบังคับใช้ในตุรกีกับสินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในอียิปต์จะต้องได้รับการยกเว้น เมื่อความตกลงนี้มีผลบังคับใช้ กล่าวคือ **สินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในอียิปต์สามารถเข้าไปในตลาดตุรกีโดยไม่เสียภาษีนำเข้าใดๆ ตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้**

- แต่ในขณะเดียวกัน ภาษีศุลกากรนำเข้าและค่าใช้จ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรนำเข้าบังคับใช้ในอียิปต์กับสินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี (ตามที่ได้มีการระบุรหัสสินค้า 6 หลักในรายการสินค้าแนบท้าย 4 ประเภท (List 1-4)) จะต้องได้รับการยกเว้นตามอัตราและตารางเวลาที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละรายการ กล่าวคือ **สินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี จะได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรนำเข้าอย่างค่อยเป็นค่อยไป แตกต่างจากสินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในอียิปต์ที่ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรนำเข้าทั้งหมดทันที**

รายการสินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกีทั้ง 4 ประเภท สามารถสรุปลักษณะได้ ดังนี้

1. **รายการที่ 1 (List 1)** ครอบคลุมวัตถุดิบสำคัญที่นำมาใช้เป็นปัจจัยการผลิตในหลายอุตสาหกรรมหรือครอบคลุมสินค้าประมาณ 2,070 รายการ การลดหย่อนภาษีสินค้าในรายการนี้เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 (ซึ่งเป็นปีที่ความตกลงเริ่มมีผลบังคับใช้) ในอัตราร้อยละ 75² ของอัตราภาษีฐาน และเมื่อปี พ.ศ. 2551 ภาษีศุลกากรนำเข้าของทุกสินค้าในหมวดนี้ได้รับการยกเว้นทั้งหมด
2. **รายการที่ 2 (List 2)** ครอบคลุมสินค้าชั้นกลางในกระบวนการผลิต หรือประมาณ 1,204 รายการ การลดหย่อนภาษีสินค้าในรายการนี้เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2551 โดยคิดภาษีในอัตราร้อยละ 90 ของอัตราภาษีฐาน โดยในแต่ละปีอัตราภาษีที่ได้รับการลดหย่อนจะอยู่ในอัตราร้อยละ 15 จากอัตราในปีก่อนหน้า และภายในปี พ.ศ. 2557 ภาษีศุลกากรนำเข้าของทุกสินค้าในหมวดนี้จะต้องได้รับการยกเว้นทั้งหมด รายละเอียดการลดหย่อนภาษีเป็นไปตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1: การลดหย่อนภาษีสินค้าอุตสาหกรรมชั้นกลางที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี

ปี	1 ม.ค. 2551	1 ม.ค. 2552	1 ม.ค. 2553	1 ม.ค. 2554	1 ม.ค. 2555	1 ม.ค. 2556	1 ม.ค. 2557
อัตรารลดหย่อน ภาษีศุลกากร	ร้อยละ 90	ร้อยละ 75	ร้อยละ 60	ร้อยละ 45	ร้อยละ 30	ร้อยละ 15	เป็น 0 ทุกรายการ

ที่มา: ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ ประมวลและสรุปโดย มูลนิธิ สวค.

3. **รายการที่ 3 (List 3)** ครอบคลุมสินค้าขั้นสุดท้ายในกระบวนการผลิต หรือประมาณ 1,650 รายการ การลดหย่อนภาษีสินค้าในรายการนี้เริ่มขึ้นในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 โดยคิดภาษีในอัตราร้อยละ 95 ของอัตราภาษีฐาน ต่อมาในปี พ.ศ. 2554 การลดหย่อนภาษีจะอยู่ในอัตราร้อยละ 90 หลังจากนั้นในช่วงระยะเวลาปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไปการลดหย่อนภาษีจะอยู่ในอัตราร้อยละ 15 จากอัตราในปี ก่อนหน้า สิ้นสุดในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งภาษีศุลกากรนำเข้าของทุกสินค้าในรายการนี้จะต้องได้รับการยกเว้นทั้งหมด

² ภายใต้รายการที่ 1 การลดหย่อนภาษีศุลกากรแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ (1) เมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้ (2) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2550 และ (3) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2551 แต่เนื่องจากความตกลงเปิดเขตการค้าเสรีมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2550 ซึ่งผ่านพ้นเวลาของการลดหย่อนภาษีศุลกากรในระยะที่ 1 และ 2 ของรายการนี้มาแล้ว เมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้ อัตรารลดหย่อนภาษีจึงอยู่ที่ร้อยละ 75

ตารางที่ 4.2: การลดหย่อนภาษีสินค้าอุตสาหกรรมขั้นสุดท้ายที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี

ปี	1 ม.ค. 2553	1 ม.ค. 2554	1 ม.ค. 2555	1 ม.ค. 2556	1 ม.ค. 2557	1 ม.ค. 2558	1 ม.ค. 2559	1 ม.ค. 2560
อัตราการลดหย่อน ภาษีศุลกากร	ร้อยละ 95	ร้อยละ 90	ร้อยละ 75	ร้อยละ 60	ร้อยละ 45	ร้อยละ 30	ร้อยละ 15	เป็น 0 ทุกรายการ

ที่มา: ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ ประมวลและสรุปโดย มูลนิธิ สวค.

4. รายการที่ 4 (List 4) ครอบคลุมยานพาหนะ เครื่องมือ และเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเป็นส่วนใหญ่ ภายใต้รายการนี้มีสินค้าที่ครอบคลุมเพียง 23 รายการ อัตราภาษีที่ได้รับการลดหย่อนเริ่มต้นที่อัตราร้อยละ 90 ของอัตราภาษีฐานในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554 และในปีต่อๆ มาการลดหย่อนภาษีจะอยู่ที่อัตราร้อยละ 10 ต่อปีจากอัตราในปีก่อนหน้า เมื่อถึงวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2563 ภาษีศุลกากรนำเข้าของทุกสินค้าในรายการนี้จะต้องได้รับการยกเว้นทั้งหมด

ตารางที่ 4.3: การลดหย่อนภาษีสินค้าอุตสาหกรรมครอบคลุมยานพาหนะ เครื่องมือ และเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเป็นส่วนใหญ่ที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี

ปี	1 ม.ค. 2554	1 ม.ค. 2555	1 ม.ค. 2556	1 ม.ค. 2557	1 ม.ค. 2558	1 ม.ค. 2559	1 ม.ค. 2560	1 ม.ค. 2561	1 ม.ค. 2562	1 ม.ค. 2563
อัตราการลดหย่อน ภาษีศุลกากร	ร้อยละ 90	ร้อยละ 80	ร้อยละ 70	ร้อยละ 60	ร้อยละ 50	ร้อยละ 40	ร้อยละ 30	ร้อยละ 20	ร้อยละ 10	เป็น 0 ทุกรายการ

ที่มา: ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ ประมวลและสรุปโดย มูลนิธิ สวค.

ตารางที่ 4.4: สรุปล่วงเวลายุกเลิกภาษี (Tariff Phase-out) ของสินค้าอุตสาหกรรมนำเข้าสู่อียิปต์จากตุรกี ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2563

List/ปี	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63
1	75%	100%												
2		10%	25%	40%	55%	70%	85%	100%						
3				5%	10%	25%	40%	55%	70%	85%	100%			
4					10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%	100%

ที่มา: ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ ประมวลและสรุปโดย มูลนิธิ สวค.

4.1.3 อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีในสินค้าอุตสาหกรรม

- การจำกัดปริมาณนำเข้าและมาตรการใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับการจำกัดปริมาณนำเข้าทั้งหมดที่มีผลบังคับใช้ในการค้าระหว่างคู่ภาคีควรได้รับการยกเลิกเมื่อความตกลงนี้มีผลบังคับใช้ (Article 6)
- นับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ทั้งสองภาคีไม่ควรเพิ่มประเภทการจำกัดปริมาณนำเข้าหรือมาตรการใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับการจำกัดปริมาณนำเข้าที่ยังไม่เคยมีการบังคับใช้ในการค้าระหว่างคู่ภาคี (Article 6)

- การจำกัดปริมาณส่งออกและมาตรการใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการจำกัดปริมาณส่งออกทั้งหมดที่มีผลบังคับใช้ในการค้าระหว่างคู่ภาคีควรได้รับการยกเลิกเมื่อความตกลงนี้มีผลบังคับใช้ (Article 8)
- นับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ทั้งสองภาคีไม่ควรเพิ่มประเภทการจำกัดปริมาณส่งออกหรือมาตรการใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการจำกัดปริมาณส่งออกที่ยังไม่เคยมีการบังคับใช้ในการค้าระหว่างคู่ภาคี (Article 8)

ข้อบทที่ 2 (Chapter II: Basic Agricultural, Processed Agricultural and Fishery Products) ของความตกลงฯ ระบุมาตรการปฏิบัติต่อสินค้าเกษตร ซึ่งสินค้าเกษตรภายใต้ความตกลงนี้ครอบคลุมสินค้าเกษตรพื้นฐาน สินค้าเกษตรแปรรูป และสินค้าประมงที่อยู่ภายใต้หมวด 01 ถึง 24 ตามการนิยามของ Harmonized Commodity Description and Coding System (HS Code) และสินค้าที่ระบุไว้ใน Annex I ซึ่งแนบมากับความตกลงนี้ โดยรวมแล้วความตกลงฉบับนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญในด้านการลดหย่อนหรือละเว้นภาษีศุลกากรกับสินค้าเกษตรมากนัก เนื่องจากระดับการเปิดเสรีตลาดสินค้าเกษตรที่ทั้งสองภาคีมอบให้แก่กันและกันยังจำกัดอยู่เพียง 18 รายการสินค้าสำหรับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี และ 27 รายการสินค้าสำหรับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดในอียิปต์ ทั้งนี้ทั้งสองภาคีได้ตกลงที่จะหารือการเปิดตลาดสินค้าเกษตรเพิ่มเติมในอนาคต แต่ความตกลงนี้เน้นไปที่การร่วมกันส่งเสริมและพัฒนาการค้าสินค้าเกษตรระหว่างคู่ภาคีตามที่ระบุไว้ใน Article 10 ของความตกลง ซึ่งมีสาระสำคัญที่สามารถสรุปได้ ดังนี้

- คู่ภาคีควรประกาศเจตนาร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาการค้าสินค้าเกษตรระหว่างกัน (Article 10)
- คู่ภาคีควรลดภาษีต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน (Reciprocal Concessions) ตามที่ได้ระบุไว้ใน Protocol II ของความตกลง ในการอำนวยความสะดวกด้านการค้าสินค้าเกษตรระหว่างคู่ภาคี เพื่อให้คู่ภาคีสามารถบรรลุเป้าหมายที่กล่าวไว้ข้างต้น (Article 10)
- คู่ภาคีควรร่วมกันพัฒนาการเปิดเสรีการค้าสินค้าเกษตรที่อยู่ในความสนใจของทั้งสองฝ่าย พิจารณาจากความสำคัญของภาคเกษตรต่อเศรษฐกิจในแต่ละประเทศภาคี นโยบายส่งเสริมการเกษตรในแต่ละประเทศภาคี และการพัฒนาการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศภาคี (Article 10)
- ในการประชุมประจำปีของคณะกรรมการร่วมที่ได้มีการจัดตั้งขึ้นพร้อมกับการจัดทำความตกลงเปิดเขตการค้าเสรี คู่ภาคีควรหารือถึงแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาการค้าสินค้าเกษตรระหว่างกัน และควรตรวจสอบสถานการณ์ที่ทั้งสองฝ่ายจะสามารถดำเนินการร่วมกันพัฒนาการเปิดเสรีการค้าสินค้าเกษตรที่อยู่ในความสนใจของทั้งสองฝ่าย พิจารณาจากแนวทางการพัฒนาการเปิดเสรีการค้าสินค้าเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (Article 10)
- ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือมาตรการทางการเกษตรเกิดขึ้นกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งซึ่งอาจมีผลกระทบต่อเงื่อนไขและสถานการณ์ทางการค้าสินค้าเกษตรตามที่ได้ระบุไว้ในความตกลงนี้ ฝ่ายนั้นควรแจ้งให้ที่ประชุมคณะกรรมการร่วมทราบ และในกรณีที่คณะกรรมการร่วมได้รับคำร้องขอของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง คณะกรรมการร่วมควรจัดให้มีการตรวจสอบสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือมาตรการทางการเกษตร และให้คำปรึกษาอย่างทันทั่วถึง (Article 10)

4.1.4 อุปสรรคภายในสินค้าเกษตร

ทั้งสองภาคีตกลงที่จะลดภาษีต่างตอบแทน (Reciprocal Concessions) กับสินค้าเกษตรตามที่ระบุไว้ใน Table A และ Table B ที่แนบมากับ Protocol II เมื่อกระบวนการผลิตหรือได้มาซึ่งสินค้าเกษตรเหล่านี้เป็นไปตามเงื่อนไขของกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (ระบุไว้ใน Protocol III) ทั้งนี้ การลดภาษีที่ให้ อาจอยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งของ

- 1) การลดหย่อนภาษีศุลกากร – Tariff Reductions หรือ
- 2) การให้โควตาภาษี – Tariff Rate Quotas (TRQs)

เอกสารแนบ Table A กล่าวถึงรายการสินค้าเกษตรซึ่งมีถิ่นกำเนิดในตุรกีที่จะได้รับสิทธิพิเศษในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ได้กล่าวไว้ในการนำเข้าในอียิปต์ โดยมีสินค้าเกษตรทั้งสิ้น 10 รายการที่ได้รับการยกเว้นภาษีทั้งหมด (หรือที่อัตราร้อยละ 100 จากอัตราปกติ) และอีก 8 รายการ ได้รับการลดอัตราภาษีลงร้อยละ 15 จากอัตรา MFN ตามตารางที่ 2 ที่ปรากฏอยู่ในภาคผนวก ก ทั้งนี้ เอกสารแนบ Table A ภายใต้อัตราภาษีนี้ ไม่ได้จำแนกให้เห็นชัดเจนว่าแต่ละรายการสินค้าเกษตร 18 รายการ ที่ปรากฏในตาราง ได้รับการลดภาษีในรูปแบบใด เพียงแต่กำหนดให้ได้รับการลดภาษีในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งระหว่างการลดหย่อนภาษีศุลกากร (Tariff Reductions) หรือการให้โควตาภาษี (Tariff Rate Quota: TRQ)³

จากรายการสินค้าในตารางที่ได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรที่อัตราร้อยละ 100 จากอัตราปกติสังเกตได้ว่า เป็นสินค้าที่มีศักยภาพของตุรกีทั้งสิ้น โดยภาพรวมจะเห็นว่าสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพของตุรกีจะอยู่ในประเภท พืชตระกูลถั่วและผลไม้เมืองหนาว และผลิตภัณฑ์จากสินค้าเหล่านี้ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบอบแห้ง หรือการสกัดน้ำมัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลการส่งออกสินค้าเกษตรของตุรกีจะพบว่า เฮเซลนัท⁴ เป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดของตุรกี⁵ และมีการครอบคลุมอยู่ในความตกลงลดภาษีด้วย

เอกสารแนบ Table B กล่าวถึงรายการสินค้าเกษตรซึ่งมีถิ่นกำเนิดในอียิปต์ที่จะได้รับสิทธิพิเศษในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ได้กล่าวไว้ในการนำเข้าในตุรกี สินค้าเกษตรที่ได้ลดภาษีมีทั้งสิ้น 17 รายการที่ได้รับการยกเว้นภาษีทั้งหมด (หรือที่อัตราร้อยละ 100 จากอัตราปกติ) 2 รายการที่ได้รับการลดหย่อนภาษีลงมาครึ่งหนึ่ง (หรือที่อัตราร้อยละ 50 จากอัตราปกติ) และอีก 8 รายการซึ่งเป็นรายการเดียวกับที่อียิปต์ให้สิทธิกับตุรกีในตารางลดหย่อนภาษีก่อนหน้านี้ ได้รับการลดอัตราภาษีลงร้อยละ 15 จากอัตรา MFN (รายการสินค้าที่ได้รับการลดหย่อน ปริมาณสินค้าที่สามารถนำเข้า รวมไปถึงอัตราภาษีที่มีการลดหย่อนนั้น มีรายละเอียดเหมือนกันทุกประการ) ตามตารางที่ 4 ที่ปรากฏอยู่ในภาคผนวก ก ทั้งนี้ เอกสารแนบ Table B ภายใต้อัตราภาษีนี้ ไม่ได้จำแนกให้เห็นชัดเจนว่าแต่ละรายการสินค้าเกษตรที่ปรากฏในตาราง ได้รับการ

³ “Table A includes agricultural and processed agricultural products originating in Turkey that will be subject to TRQs and/or reduced duties when exported to Egypt” (ที่มา: Fulponi, L., M. Shearer and J. Almeida (2011), “Regional Trade Agreements - Treatment of Agriculture”, OECD Food, Agriculture and Fisheries Working Papers, No. 44, OECD Publishing.)

⁴ เฮเซลนัทนับได้ว่าเป็นสินค้าเกษตรที่สำคัญมากของตุรกี การเพาะปลูกและผลิตเฮเซลนัทได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวางจากรัฐบาลตุรกีผ่านทางกลุ่มที่มีชื่อว่า “Findik Tanitim Grubu: FTG” หรือในภาษาอังกฤษว่า Hazelnut Promotional Group ประกอบด้วยสมาชิก 9 รายที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริหารของ Black Sea Hazelnut and Products Exporters’ Union และ Istanbul Hazelnut and Products Exporters’ Union

⁵ ในปี พ.ศ. 2554 ตุรกีส่งออกเฮเซลนัทได้เป็นมูลค่ามากกว่า พันล้านเหรียญสหรัฐฯ สูงที่สุดในสินค้าส่งออกทุกรายการ (ที่มา: FAOSTAT)

การลดภาษีในรูปแบบใด เพียงแต่กำหนดให้ได้รับการลดภาษีในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ระหว่าง การลดหย่อนภาษีศุลกากร (Tariff Reductions) หรือ การให้โควตาภาษี (Tariff Rate Quota: TRQ)⁶

จากตารางที่ 3 ในภาคผนวก ก รายการสินค้าเกษตรที่ตุรกีเปิดตลาดให้กับอียิปต์โดยยกเลิกอัตราภาษีทั้งหมด 17 รายการ ส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรขั้นปฐมภูมิ กล่าวคือ สินค้าเกษตรที่ผ่านกระบวนการแปรรูปมาน้อย หรืออาจไม่ผ่านการแปรรูปใดๆ ทั้งสิ้น และส่วนใหญ่จะอยู่ในประเภทพืชหัว เช่น มันฝรั่ง ผักกาดหอม แครอท พืชสมุนไพรและเครื่องเทศที่เป็นที่นิยมในการประกอบอาหารของทั้งสองภาคี รวมไปถึงผลไม้หลักที่สร้างรายได้ให้กับอียิปต์

ขณะที่ 8 รายการสินค้าที่ได้มีการลดภาษีแบบต่างตอบแทน โดยลดอัตราภาษีลงร้อยละ 15 ทั้งหมดนั้น ล้วนแต่เป็นสินค้าเกษตรแปรรูปทั้งสิ้น ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อมูลการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรลำดับแรกของแต่ละประเทศ จะพบว่ารายการสินค้าที่ได้ลดภาษีแบบต่างตอบแทนกลุ่มนี้เป็นสินค้าที่ทั้งสองประเทศมีศักยภาพสูงในการผลิต และส่งออกเป็นจำนวนมาก

โดยสรุป อียิปต์นั้นได้รับโอกาสในการเข้าตลาดสินค้าเกษตรในตุรกีมากกว่า เห็นได้จากจำนวนรายการสินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในอียิปต์ที่ได้รับการยกเว้นภาษีทั้งหมด 17 รายการ เปรียบเทียบกับสินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกีที่ได้รับการยกเว้นภาษีทั้งหมดเพียง 10 รายการ และนอกจากนั้นยังมีอีก 2 รายการสินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในอียิปต์ที่ได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรในอัตราร้อยละ 50 จากอัตราปกติ

4.1.5 อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีในสินค้าเกษตร

นอกจากการลดภาษีให้กับสินค้าเกษตรตามที่กล่าวไว้เบื้องต้นแล้ว ความตกลงฯ ฉบับนี้ยังได้กล่าวถึงมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชไว้ภายใต้บทว่าด้วยข้อปฏิบัติต่อสินค้าเกษตร (Article 11) โดยมีสาระสำคัญว่า คู่ภาคีจะต้องไม่ใช้มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชโดยพลการ โดยเลือกปฏิบัติอย่างไร้เหตุผล และเป็นข้อจำกัดแอบแฝง เพื่อกีดกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างกัน มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่มีผลบังคับใช้นั้นต้องเป็นไปตามแนวทางและขอบเขตที่ได้กำหนดไว้ใน GATT 1994 และความตกลงที่สำคัญของ WTO ทั้งนี้ สามารถสรุปขอบเขต (Coverage) และความลึก (Depth) ของข้อตกลงด้านมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชภายใต้หลักการของ WTO ของความตกลงการค้าเสรี ตุรกี-อียิปต์ ดังตารางที่ 4.5

⁶ "Table B includes agricultural and processed agricultural products originating in Egypt that will be subject to TRQs and/or reduced duties when exported to Turkey" (ที่มา: Fulponi, L., M. Shearer and J. Almeida (2011), "Regional Trade Agreements - Treatment of Agriculture", OECD Food, Agriculture and Fisheries Working Papers, No. 44, OECD Publishing.)

**ตารางที่ 4.5: แสดงขอบเขต (Coverage) และความลึก (Depth) ของข้อตกลงด้านมาตรการด้าน
สุขอนามัยและสุขอนามัยพืชภายใต้หลักการของ WTO ของความตกลงการค้าเสรี
ตุรกี-อียิปต์
(Coverage and Depth of WTO-SPS principles in the Turkey-Egypt FTA)**

	SPS principles						Other commitments
	Harmonisation	Equivalence	Regionalisation	Assessment of risk	Transparency	Joint Committee	Mutual Recognition
Turkey-Egypt	√	√	√	√	√	*	*

ที่มา: Fulponi, L., M. Shearer and J. Almeida (2011), “Regional Trade Agreements - Treatment of Agriculture”, OECD Food, Agriculture and Fisheries Working Papers, No. 44, OECD Publishing.

หมายเหตุ: √ หมายถึง มีระบุในความตกลงฯ แต่ไม่ได้เป็นไปมากกว่าหลักการในความตกลง SPS ของ WTO

* หมายถึง ไม่ได้มีระบุในความตกลงฯ

4.1.6 กฎถิ่นกำเนิดสินค้า

ในการค้าระหว่างประเทศภาคีในความตกลง ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะบังคับใช้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีการให้สิทธิพิเศษทางการค้า (Preferential Rules of Origin) ที่มีความสอดคล้องซึ่งกันและกันในการพิจารณาสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดทั้งในอียิปต์และในตุรกี

กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่ใช้ในความตกลงนี้ เป็นกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสม (Cumulative Rules of Origin) แบบพิเศษที่มีชื่อเรียกว่า Diagonal Cumulation หรือการสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสามทางซึ่งอนุญาตให้ประเทศภาคีสามารถใช้และเอื้อประโยชน์ให้กับวัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิตจากประเทศที่สามที่ไม่ได้ครอบคลุมอยู่ในความตกลงนี้⁷ ในการได้รับคุณสมบัติสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดในประเทศภาคีและสามารถได้รับสิทธิประโยชน์ที่กำหนดไว้ในความตกลง ไม่ว่าจะเป็ความตกลงเขตการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์หรือ ความตกลงสมาคมสหภาพยุโรป ที่ทั้งตุรกีและอียิปต์ได้ร่วมลงนามกับสหภาพยุโรป กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ วัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิตสามารถนำเข้ามาจากประเทศที่สินค้าขั้นสุดท้ายจะไม่ถูกส่งออกไป เช่น อียิปต์สามารถนำเข้าวัตถุดิบจากตุรกีเพื่อผลิตเป็นสินค้าส่งออกไปยังสหภาพยุโรป และสินค้านั้นยังสามารถได้ถิ่นกำเนิดในอียิปต์หากมีการแสดงให้เห็นว่ากระบวนการผลิตที่เกิดขึ้นมากพอที่สินค้าจะได้ถิ่นกำเนิดในอียิปต์ เป็นต้น แตกต่างจากการสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าแบบทวิภาคีหรือแบบสองทางที่วัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิตจะต้องนำมาเข้ามาจากประเทศเดียวกับประเทศที่เป็นตลาดส่งออกของสินค้าขั้นสุดท้าย เช่น อียิปต์สามารถนำเข้าวัตถุดิบจากตุรกีได้เพียงประเทศเดียว และเมื่อสินค้าผ่านกระบวนการผลิตแล้วจึงส่งออกไปยังตุรกี สินค้าที่ผลิตขึ้นจึงจะได้ถิ่นกำเนิดในอียิปต์ และสามารถได้รับสิทธิประโยชน์จากความตกลง เป็นต้น ซึ่งการใช้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสมสามทางได้มีการระบุไว้อย่างชัดเจนใน Protocol III (Article 3 และ Article 4)

⁷ ประเทศที่สามที่ได้มีการกล่าวถึงในความตกลงเขตการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ต้องเป็นประเทศที่ร่วมลงนามใน Barcelona Declaration รวมไปถึงประเทศที่ได้มีการอ้างถึงในความตกลงฉบับนี้แต่ไม่ได้ลงนามใน Barcelona Declaration เช่น หมู่เกาะแฟโร เป็นต้น ทั้งนี้ รายชื่อประเทศที่สามที่ประเทศภาคีสามารถนำเข้าวัตถุดิบในการปฏิบัติตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสมสามทางได้ มีรายละเอียดใน Article 3 และ Article 4 ของ Protocol III (ตามที่ปรากฏอยู่ในภาคผนวก ก)

การใช้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสมนี้สร้างโอกาสให้แก่ทั้งตุรกี อียิปต์ และประเทศสมาชิกสมาคมสหภาพยุโรปอื่นๆ ในการบูรณาการอุตสาหกรรมและใช้ประโยชน์จากการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของแต่ละประเทศเพื่อผลิตสินค้าส่งเข้าไปยังตลาดสหภาพยุโรปที่ประเทศผู้ผลิตเหล่านี้จะได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าจากการลงนามในความร่วมมือต่างๆ ที่ได้จัดทำไว้กับสหภาพยุโรป เป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับภาคอุตสาหกรรมในประเทศเหล่านี้

จากที่ได้กล่าวไปแล้วในเบื้องต้น ความตกลงการค้าทวิภาคีระหว่างประเทศที่ลงนามในความร่วมมือสหภาพยุโรปและเมดิเตอร์เรเนียน (Euro-Med Partnerships) จึงเป็นไปในบริบทของความร่วมมือนี้ ดังนั้นกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่ใช้ในความตกลงนี้จึงถอดแบบมาจากกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสมที่มีการใช้อย่างแพร่หลายระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้ความร่วมมือนี้ หรือที่เรียกว่า Pan-Euro-Med Cumulation of Origin⁸ ประเทศที่สามารถมีส่วนร่วมในกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสมสามทางได้ต้องเป็นประเทศที่

- ได้จัดทำความตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป และจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างประเทศนั้นๆ และประเทศภาคีที่ได้จัดทำความตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรปเช่นกัน หากแต่ความตกลงการค้าเสรีไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกประการ
- ปฏิบัติตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าในกระบวนการสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าที่เหมือนกันทุกประการ
- แจ้งเจตนาที่จะสะสมถิ่นกำเนิดสินค้ากับคู่ภาคีอื่นในความตกลงต่อสหภาพยุโรป และขอรับการอนุมัติจากสหภาพยุโรป

กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่ได้ระบุไว้ในความตกลงนี้มีระบุไว้ใน Protocol III ซึ่งในเอกสารแนบฉบับนี้แบ่งออกเป็น 7 หัวข้อ ได้แก่

- I. General Provisions: เป็นการอธิบายคำศัพท์และคำจำกัดความที่มีการใช้ใน Protocol III
- II. Definition of the Concept of ‘Originating Products’: เป็นสาระสำคัญของ Protocol III ที่ได้มีการระบุอย่างชัดเจนถึงเงื่อนไขหรือกระบวนการผลิตที่เพียงพอให้สินค้าได้มาซึ่งถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศภาคี
- III. Territorial Requirements: เป็นการกล่าวถึงการได้มาซึ่งถิ่นกำเนิดสินค้าในกรณีที่ดินค้ามีการขนย้ายข้ามอาณาเขตของประเทศภาคี
- IV. Drawback or Exemption: เป็นการอธิบายการคืนหรือลดหย่อนอากร
- V. Proof of Origin: เป็นการระบุเอกสารที่จำเป็นในกระบวนการได้มาซึ่งถิ่นกำเนิดสินค้า และอธิบายขั้นตอน รวมถึงเงื่อนไขการยื่นขอเอกสารเหล่านี้

⁸ ระบบกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสม Pan-Euro-Med Cumulation of Origin เป็นการขยายออกมาจากระบบเดิม คือ ระบบกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสม Pan-European Cumulation ระบบกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสม Pan-Euro-Med ที่มีการปรับปรุงล่าสุดนี้มีการดำเนินการใช้กับประเทศในสหภาพยุโรป ประเทศในสมาคมการค้าเสรียุโรป (ไอซ์แลนด์ ลิกเตนสไตน์ นอร์เวย์ สวิตเซอร์แลนด์) ตุรกี ประเทศที่ร่วมลงนามในปฏิญญา Barcelona ได้แก่ แอลจีเรีย อียิปต์ อิสราเอล จอร์แดน เลบานอน โมร็อกโก ซีเรีย ตูนิเซีย องค์การบริหารแห่งชาติปาเลสไตน์ และฉนวนกาซา รวมไปถึงหมู่เกาะแฟโร

VI. Arrangements for Administrative Co-operation: เป็นการกล่าวถึงแนวทางในการให้ความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ศุลกากรของทั้งสองประเทศภาคีในการตรวจสอบหลักฐานสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิด และแนวทางในการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในกระบวนการตรวจสอบหลักฐานสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิด

VII. Final Provisions: การแก้ไข Protocol III และการปฏิบัติต่อสินค้าที่เป็นไปตามเงื่อนไขการได้ถิ่นกำเนิดแต่อยู่ในระหว่างการเคลื่อนย้ายเมื่อความตกลงนี้มีผลบังคับใช้

หัวข้อที่ 2 (Title II) เป็นสาระสำคัญในการระบุและอธิบายถึงเงื่อนไขที่สินค้าจะได้มาซึ่งถิ่นกำเนิด ภายใต้หัวข้อที่ 2 ได้ถูกแบ่งย่อยออกมามี 11 ข้อบท แต่ที่มีความสำคัญต่อการศึกษาวิเคราะห์ คือ เงื่อนไขในการได้ถิ่นกำเนิดสินค้า โดยสินค้าที่พิจารณาว่ามีถิ่นกำเนิดในประเทศอียิปต์ หรือมีถิ่นกำเนิดในประเทศตุรกี ซึ่งทั้งสองประเทศใช้เงื่อนไขลักษณะเดียวกันทุกประการ (Article 2) ได้แก่สินค้าเหล่านี้

1. สินค้าที่มีการผลิตหรือได้มาจากวัตถุดิบในประเทศทั้งหมด (Wholly Obtained) ซึ่งสินค้าที่พิจารณาว่าถูกต้องตามหลักการนี้ (Article 5)
2. สินค้าที่มีการผลิตหรือได้มาในประเทศจากวัตถุดิบ ซึ่งวัตถุดิบเหล่านี้ไม่ได้มีการผลิตหรือได้มาจากวัตถุดิบในประเทศทั้งหมด แต่ได้เกิดการดำเนินการหรือแปรรูปอย่างเพียงพอในประเทศ

สินค้าที่ไม่ได้ผลิตหรือได้มาจากวัตถุดิบในประเทศทั้งหมดจะได้ถิ่นกำเนิดเมื่อมีการดำเนินการหรือแปรรูปอย่างเพียงพอ (Article 6) ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ใน Annex II ทั้งนี้ การบังคับใช้เงื่อนไขของการดำเนินการหรือแปรรูปอย่างเพียงพอ (Article 6) ต้องเป็นไปภายใต้เงื่อนไขของดำเนินการหรือแปรรูปที่ไม่นับว่าเพียงพอ (Article 7) ควบคู่กันไปด้วย กล่าวคือ หากการดำเนินการหรือแปรรูปที่เกิดขึ้นตรงกับเงื่อนไขที่ระบุไว้ตาม Article 7 สินค้านั้นจะไม่ถูกพิจารณาว่าได้ถิ่นกำเนิด ถึงแม้ว่าจะเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในข้อบทของการดำเนินการหรือแปรรูปอย่างเพียงพอ (Article 6) ก็ตาม การพิจารณาว่าสินค้าได้ถิ่นกำเนิดหรือไม่จะนำทุกกระบวนการดำเนินการหรือแปรรูปที่เกิดขึ้นในอียิปต์ หรือในตุรกีมาพิจารณาพร้อมกันทั้งหมด

4.1.7 กระบวนการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า

ความตกลงการค้าเสรีฉบับนี้ ไม่ได้ระบุข้อบทที่กล่าวถึงหรือครอบคลุมกระบวนการด้านศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า แต่ให้ความสำคัญกับการได้มาซึ่งถิ่นกำเนิดสินค้า การยื่นเอกสารหลักฐานรับรองการได้มาซึ่งถิ่นกำเนิดสินค้าเมื่อมีการค้าและการเคลื่อนย้ายสินค้านี้ระหว่างกัน

4.1.8 สรุป และนัยยะต่อการเจรจาของไทย

จากการศึกษาความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ สามารถสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมและข้อสังเกตสำคัญจากความตกลง อุปสรรคภาษีและไม่ใช่ภาษีในสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตร และกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งมีนัยสำคัญในการวิเคราะห์ทิศทาง/แนวทางการเจรจาการค้าสินค้าของตุรกี ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเจรจาของไทยในประเด็นต่างๆ ต่อไป ไม่ว่าจะเป็นรายการสินค้าที่ตุรกีปกป้อง รายการสินค้าที่ตุรกีทยอยลดภาษีให้แก่คู่ภาคีอย่างค่อยเป็นค่อยไป แนวทางการปฏิบัติต่อทั้งสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมในด้านอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีว่าเป็นไปตามความตกลงที่ได้จัดทำภายใต้องค์การการค้าโลกหรือไม่ กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่ใช้อยู่ในความตกลงนี้มีลักษณะอย่างไร และเป็นได้หรือไม่ที่ไทยจะใช้ประโยชน์จากกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีผลบังคับใช้ภายใต้ความตกลงนี้ในการขยายตลาดและการลงทุน รายละเอียดต่างๆ ปรากฏดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6: สรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมและข้อสังเกตสำคัญจากความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	ข้อสังเกตสำคัญ
	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี		
<p>- ความตกลงการค้าเสรี ตุรกี-อียิปต์ ลงนามเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2548 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2550</p> <p>- มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหภาพยุโรปผ่านความตกลงสมาคมสหภาพยุโรป (European Union Association Agreement) ที่จัดทำตามความร่วมมือสหภาพยุโรป เมดิเตอร์เรเนียน (Euro-Med Partnership)</p>	<p>- ตุรกียกเลิกอัตราภาษีนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมที่เรียกเก็บจากอียิปต์ทั้งหมด นับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้</p> <p>- อียิปต์ทยอยยกเลิกอัตราภาษีนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมที่เรียกเก็บจากตุรกี โดยจะเป็นศูนย์เกือบทั้งหมดภายใน 1 มกราคม พ.ศ. 2560 (เหลือ 23 รายการส่วนใหญ่เป็นรายการยานพาหนะ เครื่องมือ และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ซึ่งอัตราภาษีจะเป็นศูนย์ทุกรายการภายใน 1 มกราคม พ.ศ. 2563)</p>	<p>- ทั้งสองประเทศตกลงที่จะยกเลิกการจำกัดปริมาณนำเข้าในการค้าระหว่างกัน</p> <p>- ทั้งสองประเทศตกลงที่จะยกเลิกการจำกัดปริมาณส่งออกในการค้าระหว่างกัน</p>	<p>- ตุรกียกเลิกอัตราภาษีนำเข้าสินค้าเกษตรที่เรียกเก็บจากอียิปต์ทั้งหมด รวม 17 รายการส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรขั้นปฐมภูมิประเภทพืชหัว เช่น มันฝรั่ง ผักกาดหอม แครอท พืชสมุนไพรและเครื่องเทศที่เป็นที่นิยมในการประกอบอาหารของทั้งสองภาคี รวมไปถึงผลไม้หลักที่สร้างรายได้ให้กับอียิปต์</p> <p>- อียิปต์ยกเลิกอัตราภาษีนำเข้าสินค้าเกษตรที่เรียกเก็บจากตุรกีทั้งหมด รวม 10 รายการส่วนใหญ่เป็นพืชตระกูลถั่วและผลไม้เมืองหนาว และ</p>	<p>- ทั้งสองประเทศตกลงที่จะไม่ใช้มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชโดยพลการ โดยเลือกปฏิบัติอย่างไร้เหตุผล และเป็นข้อจำกัด เพื่อกีดกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างกัน</p> <p>- มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่มีผลบังคับใช้นั้นต้องเป็นไปตามแนวทางและขอบเขตที่ได้กำหนดไว้ใน GATT 1994 และความตกลงที่สำคัญของ WTO</p>	<p>- ใช้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสม (Cumulative Rules of Origin) แบบที่มีชื่อเรียกว่า Diagonal Cumulation หรือการสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสามทาง ซึ่งอนุญาตให้ประเทศภาคีสามารถใช้และเอื้อประโยชน์ให้กับวัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิตจากประเทศที่สามที่ไม่ได้ครอบคลุมอยู่ในความตกลง แต่มีการระบุรายชื่อประเทศที่สามในความตกลง⁹</p> <p>- กฎที่ใช้ประกอบด้วย Wholly Obtained และ Substantial Transformation โดย</p>	<p>- ลักษณะและข้อบทหลายด้านของความตกลงนี้เป็นไปตามความตกลงสมาคมสหภาพยุโรป ซึ่งมีผลต่อรูปแบบของกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ดังนั้นกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่นำมาใช้ในความตกลงนี้จึงมีลักษณะเหมือนกับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีการใช้ในความตกลงอื่นๆ ที่มีการเจรจาและจัดทำภายใต้กรอบความร่วมมือ Euro-Med</p> <p>- ตุรกีเปิดตลาดสินค้าอุตสาหกรรมให้อียิปต์ทั้งหมด นับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ดังนั้นภายใต้ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ จึงไม่มีรายการสินค้าอุตสาหกรรม</p>

⁹ ประเทศที่สามที่มีการระบุไว้ ได้แก่ ประเทศในสหภาพยุโรป ประเทศในสมาคมการค้าเสรียุโรป (ไอซ์แลนด์ ลิกเตนสไตน์ นอร์เวย์ สวิตเซอร์แลนด์) ตุรกี ประเทศที่ร่วมลงนามในปฏิญญา Barcelona ได้แก่ แอลจีเรีย อียิปต์ อิสราเอล จอร์แดน เลบานอน โมร็อกโก ซีเรีย ติมูเซีย องค์การบริหารแห่งชาติปาเลสไตน์และฉนวนกาซา รวมไปถึงหมู่เกาะแพโร

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	ข้อสังเกตสำคัญ
	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี		
			ผลิตภัณฑ์จากสินค้าเหล่านี้ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบอบแห้ง หรือการสกัดน้ำมัน ซึ่งเป็นสินค้าที่มีศักยภาพของตุรกี		ส่วนใหญ่สินค้าเกษตรและประมงจะใช้กฎ Wholly Obtained - ในกรณี Substantial Transformation นั้น ความตกลงฯ ได้กำหนดเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งอาจใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง หรือหลายเกณฑ์ประกอบกันได้ในแต่ละสินค้า ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> • เกณฑ์มูลค่าเพิ่มขึ้นต่ำ (A minimum percentage of value-added that has taken place in the parties) • เกณฑ์กระบวนการเฉพาะ (A specific process that must have taken place in the parties) • ข้อกำหนดเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตที่ต้องได้มาตามหลัก 	ที่ตุรกีปกป้องจากการนำเข้าของสินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในอียิปต์ <ul style="list-style-type: none"> - อียิปต์เปิดตลาดสินค้าอุตสาหกรรมให้ตุรกีแบบค่อยเป็นค่อยไป และจะเปิดทั้งหมดภายในปี พ.ศ. 2563 - ความตกลงนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเปิดตลาดสินค้าเกษตร โดยสินค้าเกษตรส่วนใหญ่ยังได้รับการปกป้องในการค้าระหว่างกันอยู่ สังเกตจากระดับการเปิดเสรีในตลาดสินค้าเกษตรที่ทั้งสองฝ่ายมอบให้แก่กันและกัน ซึ่งมีรายการสินค้าเกษตรที่ได้รับสิทธิพิเศษในการเข้าถึงตลาดของคู่ภาคีเพียง 18 รายการสำหรับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี และ 27 รายการสำหรับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดในอียิปต์ อย่างไรก็ตาม ทั้งสองภาคีได้ตกลงที่จะหารือการเปิดตลาดสินค้า

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	ข้อสังเกตสำคัญ
	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี		
					wholly obtained (Restrictions stating that specific inputs must be wholly obtained in the parties) • และเกณฑ์การเปลี่ยนพิกัดในระดับ 4 หลัก (Change of tariff heading)	เกษตรเพิ่มเติมในอนาคต - อียิปต์ได้รับโอกาสในการเข้าตลาดสินค้าเกษตรในตุรกีมากกว่า - กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าสร้างโอกาสให้แก่ทั้งตุรกี อียิปต์ และประเทศสมาชิกสมาคมสหภาพยุโรปอื่น ๆ ในการใช้ประโยชน์ตามข้อได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบจากการนำเข้าวัตถุดิบในราคาที่ถูกลงและจากตลาดที่ใหญ่กว่า ซึ่งครอบคลุมประเทศที่อยู่ในความตกลง Euro-Med ทั้งนี้ การได้ใช้ประโยชน์เหล่านี้จะสามารถเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันให้กับประเทศที่รวมอยู่ภายใต้ความตกลงการใช้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดแบบสะสมสามทาง (ซึ่งรวมตุรกีและอียิปต์ด้วย)

4.2 ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ชิลี

4.2.1 ภาพรวมการเจรจาและความตกลง

ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ชิลี มีการลงนามเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ณ กรุงซานติอาโก ประเทศชิลี และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2554

ความตกลงดังกล่าวเป็นหนึ่งในความตกลงระหว่างประเทศที่ตุรกีเจรจากับประเทศในกลุ่มละตินอเมริกา ซึ่งชิลีเป็นประเทศแรกที่ตุรกีบรรลุความตกลงการค้าเสรีด้วย เนื้อหาครอบคลุมข้อตกลงเกี่ยวกับอุปสรรคภาษี และอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี มาตรการด้านทรัพย์สินทางปัญญา มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด เป็นต้น ทั้งนี้ เป้าประสงค์สำคัญของความตกลง คือ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่างๆ ระหว่างตุรกีและชิลี ตลอดจนเพื่อกระชับความสัมพันธ์ และขยายโอกาสทางการค้าและเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มละตินอเมริกา โดยการใช้ประโยชน์เพิ่มเติมจากความตกลงนี้

ขณะที่มีการลงนามความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ชิลี การเจรจายังคงอยู่เพียงการเปิดเสรีการค้าสินค้าเพียงอย่างเดียว ไม่ได้ครอบคลุมถึงการเปิดเสรีด้านการค้าบริการและการลงทุน อย่างไรก็ตาม ในการประชุมคณะกรรมการร่วมครั้งที่ 2 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 25-26 มีนาคม พ.ศ. 2556 ชิลีและตุรกีได้ตกลงที่จะขยายขอบเขตความตกลงการค้าเสรีให้ครอบคลุมการค้าบริการและการลงทุน รวมถึงหารือประเด็นที่อยู่ในความสนใจของทั้งสองฝ่ายด้วย เช่น การใช้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสมเช่นเดียวกับที่ใช้ในความตกลงระหว่างตุรกี-สหภาพยุโรป และมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เป็นต้น

เนื้อหาในความตกลงฉบับนี้แบ่งออกมาเป็นหัวข้อใหญ่ (Title) ได้ทั้งหมด 6 หัวข้อ โดยในแต่ละหัวข้ออาจมีการแบ่งข้อย่อยอีก แต่ภายใต้แต่ละหัวข้อนั้นจะประกอบด้วยข้อบท (Article) ที่ระบุวิธีการปฏิบัติและมาตรการที่ทั้งสองฝ่ายพึงกระทำต่ออีกฝ่ายเมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้ โดยมีโครงสร้างของความตกลงฯ ดังนี้

Title I: Initial Provisions

- Article 1: Establishment of a Free Trade Area
- Article 2: Objectives
- Article 3: Relation to Other International Agreements
- Article 4: Customs Unions and Free Trade Areas
- Article 5: Definitions of General Application

Title II: Market Access for Goods

Chapter I: Common Provisions

- Article 6: National Treatment
- Article 7: Classification and Valuation of Goods

- Article 8: Customs Duty
- Article 9: Basic Duties
- Article 10: Rules of Origin and Cooperation between the Customs Administrations
- Article 11: Customs Duties of a Fiscal Nature
- Article 12: Customs Duties on Exports and Charges Having Equivalent Effect
- Article 13: Import and Export Restrictions
- Article 14: Fees and Other Charges
- Article 15: Re-export and Serious Shortage

Chapter II: Elimination of Customs Duties

Section I: Industrial Products

- Article 16: Scope
- Article 17: Customs Duties on Imports and Charges Having Equivalent Effect

Section II: Agricultural, Processed Agricultural and Fishery Products

- Article 18: Scope
- Article 19: Exchange of Concessions
- Article 20: Price Band System

Title III: Other Trade Related Provisions

Chapter I: Sanitary and Phytosanitary Measures

- Article 21: General Provisions
- Article 22: Objectives
- Article 23: Sub-Committee on Sanitary and Phytosanitary Matters

Chapter II: Technical Regulations, Standards and Conformity Assessment Procedures

- Article 24: Objectives
- Article 25: Scope and Coverage
- Article 26: Definitions
- Article 27: Basic Rights and Obligations
- Article 28: Trade Facilitation

- Article 29: Transparency
- Article 30: Technical Cooperation
- Article 31: Sub-Committee on Standards, Technical Regulations and Conformity Assessment
- Article 32: Information Exchange

Chapter III: Trade Defense

- Article 33: Safeguards
- Article 34: Antidumping and Countervailing Measures

Chapter IV: Intellectual Property

- Article 35: Intellectual Property
- Article 36: Spirits

Title IV: Cooperation

- Article 37: Cooperation

Title V: Dispute Settlement

- Article 38: Scope and Coverage
- Article 39: Choice of Dispute Settlement Procedure
- Article 40: Consultations
- Article 41: Establishment of Arbitration Panels
- Article 42: Terms of Reference of Arbitration Panels
- Article 43: Composition of Arbitration Panels
- Article 44: Proceedings of Arbitration Panels
- Article 45: Suspension or Termination of Proceedings
- Article 46: Arbitration Panel Report
- Article 47: Implementation of the Report
- Article 48: Non-Implementation, Compensation and Suspension of Concessions or Other Obligations
- Article 49: Rules of Procedure

- Article 50: Application and Modification of Rules and Procedures

Title VI: Transparency, Institutional Provisions, Exceptions and Final Provisions

Chapter I: Transparency

- Article 51: Contact Points and Exchange of Information
- Article 52: Cooperation on Increased Transparency
- Article 53: Publication

Chapter II: Institutional Provisions

- Article 54: Establishment of the Joint Committee
- Article 55: Procedures of the Joint Committee

Chapter III: Exceptions

- Article 56: General Exceptions
- Article 57: Security Exceptions
- Article 58: Balance of Payments Measures on Trade in Goods
- Article 59: Taxation
- Article 60: Disclosure of Information

Chapter IV: Final Provisions

- Article 61: Evolutionary Clause
- Article 62: Annexes
- Article 63: Amendments
- Article 64: Entry into Force
- Article 65: Duration and Termination
- Article 66: Authentic Texts

เพื่อให้การดำเนินงานภายใต้ความตกลงนี้เป็นไปอย่างเหมาะสม ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วม (Joint Committee) ซึ่งมีผู้แทนเป็นข้าราชการระดับสูงของแต่ละฝ่าย มีการประชุมอย่างน้อยปีละครั้ง ตามเวลาที่ทั้งสองฝ่ายเห็นสมควรเพื่อหารือถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการและบังคับใช้ความตกลง รวมถึงในประเด็นเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้ความตกลงที่มีการร้องขอต่อคณะกรรมการจากฝ่ายต่างๆ และ คณะกรรมการร่วมมีหน้าที่ในการจัดตั้งคณะอนุกรรมการ (Sub-Committee) ดูแลหัวข้อย่อยต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ซีลี

จากโครงสร้างของความตกลงที่แสดงด้านบนเห็นได้ว่าหัวข้อที่ 2 ของความตกลง กล่าวถึงการเข้าถึงตลาดสินค้าโดยประเทศคู่ภาคี (Title II: Market Access for Goods) ซึ่งภายใต้หัวข้อนี้มีขอบทหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรและข้อพึงปฏิบัติต่ออุปสรรคภาษีศุลกากรและอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากร มีสาระสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

- แต่ละฝ่ายจะต้องให้การปฏิบัติกับสินค้านำเข้าจากประเทศคู่ภาคีเหมือนกับสินค้าภายในประเทศ (National Treatment) และการปฏิบัติจะต้องเป็นไปตาม Article III ของ GATT 1994 และบันทึกการตีความที่แนบท้าย ด้วยเหตุนี้ Article III ของ GATT 1994 จึงถูกรวบรวมเข้ามาในและเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงฉบับนี้ (Article 6)
- การจำแนกสินค้าที่มีการค้าระหว่างประเทศคู่ภาคีต้องเป็นไปตามรายการภาษีของแต่ละฝ่าย ซึ่งรายการภาษีที่นำมาใช้ต้องสอดคล้องกับการจำแนกในระบบ Harmonized Commodity Description and Coding System หรืออ้างถึงว่า “HS” (Article 7)
- เพื่อจุดประสงค์ในการกำหนดมูลค่าทางศุลกากรของสินค้าที่มีการค้าระหว่างประเทศคู่ภาคี ทั้งสองฝ่ายต้องบังคับใช้กฎระเบียบที่เป็นไปตามบทบัญญัติส่วนที่ 1 ของความตกลงเรื่องการดำเนินการในแนวทางที่ได้ระบุไว้ใน Article VII ของ GATT 1994¹⁰ (Article 7)
- บทบัญญัติในความตกลงนี้ที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกภาษีศุลกากรนำเข้าจะต้องมีผลบังคับใช้กับภาษีศุลกากรที่มีจุดประสงค์ในการเพิ่มรายได้ทางการคลัง (Customs Duties of a Fiscal Nature) เช่นกัน (Article 11)
- ภาษีศุลกากรส่งออกและค่าใช้จ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรส่งออกที่มีผลบังคับใช้ในการค้าระหว่างประเทศคู่ภาคีจะต้องได้รับการยกเลิกเมื่อความตกลงนี้มีผลบังคับใช้ (Article 12)
- นับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ทั้งสองภาคีไม่ควรเพิ่มประเภทภาษีศุลกากรส่งออกหรือค่าใช้จ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรส่งออกที่ยังไม่เคยมีการบังคับใช้ระหว่างคู่ภาคี (Article 12)
- ไม่ควรมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในความตกลงฉบับนี้ที่นำมาหรือคงไว้ซึ่งข้อห้ามหรือข้อจำกัดใดๆ ในการนำเข้าสินค้าจากประเทศคู่ภาคี หรือข้อห้ามหรือข้อจำกัดใดๆ ในการส่งออกสินค้าไปยังประเทศคู่ภาคี ยกเว้นในกรณีที่ระบุไว้เป็นอย่างอื่นในข้อตกลงนี้ และยกเว้นในกรณีที่เป็นไปตาม Article XI ของ GATT 1994 และบันทึกการตีความที่แนบท้าย ด้วยเหตุนี้ Article XI ของ GATT 1994 จึงถูกรวบรวมเข้ามาในและเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงฉบับนี้ (Article 13)

¹⁰ Part I of the Agreement on Implementation of Article VII of the GATT 1994

- แต่ละประเทศภาคีต้องรับประกันว่าค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายทั้งหมดไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด¹¹ ที่มีการจัดเก็บหรือมีความเชื่อมโยงกับการนำเข้าหรือการส่งออกจะถูกจำกัดไว้ในจำนวนที่สะท้อนค่าใช้จ่ายด้านบริการโดยประมาณ และไม่ได้นำมาใช้เป็นเครื่องมือทางอ้อมในการปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศ หรือเป็นการเรียกเก็บภาษีนำเข้าหรือส่งออกเพื่อจุดประสงค์ในการเพิ่มรายได้การคลัง (Article 14)
- ประเทศภาคีสามารถใช้มาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้อุปสรรคทางการค้ากับสินค้าที่ส่งกลับออกไปยังประเทศที่สาม (re-export) และการขาดแคลนสินค้าส่งออก (shortage) โดยในการเลือกมาตรการที่นำมาใช้ ต้องเป็นมาตรการที่มีผลกระทบต่อการค้าตามความตกลงน้อยที่สุด และทุกครั้งที่มีการใช้มาตรการ ประเทศภาคีต้องแจ้งข้อมูลที่จำเป็นให้กับคณะกรรมการร่วมและอีกฝ่าย (Article 15)

เมื่อพิจารณาความตกลงนี้แล้ว ข้อสังเกตประการสำคัญต่อความตกลงฯ คือ ความตกลงฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการลดหย่อนหรือขจัดอุปสรรคภาษีศุลกากรในการค้าสินค้าระหว่างคู่ภาคี โดยมีบท (Chapter) ที่กล่าวถึงข้อพึงปฏิบัติในการขจัดอุปสรรคภาษีศุลกากรโดยเฉพาะซึ่งอยู่ภายใต้หัวข้อที่ 2 ของความตกลง และภายใต้บทนี้มีการแบ่งส่วนออกมาอีก 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการกล่าวถึงการขจัดภาษีศุลกากรในสินค้าอุตสาหกรรม ส่วนที่สองเป็นการกล่าวถึงการขจัดภาษีศุลกากรในสินค้าเกษตร เกษตรแปรรูป และประมง ซึ่งเนื้อหาภายใต้บทนี้จะมีการนำเสนออย่างละเอียดต่อไป

ภาษีศุลกากรที่มีการอ้างถึงในความตกลงนี้ ครอบคลุมภาษีหรือค่าใช้จ่ายในรูปแบบใดก็ตามที่มีการเรียกเก็บจากการนำเข้าหรือการส่งออกสินค้า รวมไปถึงภาษีเพิ่ม (Surtax) หรือค่าใช้จ่ายเพิ่ม (Surcharge) ในรูปแบบใดก็ตามที่มีการเรียกเก็บจากการนำเข้าหรือการส่งออกสินค้า¹² อัตราภาษีพื้นฐานที่มีการอ้างถึงในความตกลง คือ อัตราภาษี MFN แต่หากหลังจากวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ เกิดการเปลี่ยนแปลงในอัตราภาษีทั้งหมด โดยเฉพาะเป็นผลจากการเจรจาในเวทีองค์การการค้าโลก ให้คู่ภาคนำมาอัตราภาษีนั้นมาเป็นอัตราภาษีพื้นฐานในการคิดคำนวณการลดหย่อนอัตราภาษี

ส่วนการขจัดภาษีศุลกากรในสินค้าอุตสาหกรรมนั้น มีผลบังคับใช้กับสินค้าซึ่งได้ถิ่นกำเนิดในประเทศคู่ภาคีที่อยู่ภายในหมวด 25 ถึง 97 ตามการจำแนกในระบบ Harmonized Commodity Description and Coding System (HS Code) เว้นแต่รายชื่อสินค้าที่ได้มีการระบุไว้ใน Annex I ของความตกลงที่ให้ถือปฏิบัติเป็นสินค้าเกษตร การยกเว้นภาษีศุลกากรมีความแตกต่างกันระหว่างสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี และสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดในซีลี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

¹¹ นอกเหนือจากภาษีศุลกากร ค่าใช้จ่ายที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับภาษีภายในประเทศ หรือค่าใช้จ่ายภายในอื่นๆ ที่นำมาบังคับใช้สอดคล้องกับย่อหน้าที่ 2 ของ Article III ของ GATT 1994 และภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน

¹² ภาษีศุลกากรที่กล่าวถึงไม่ได้ครอบคลุม

- ภาษีภายในประเทศหรือค่าใช้จ่ายภายในประเทศอื่นๆ ตามที่ระบุไว้ใน Article 59
- ภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการอุดหนุน ตามที่ระบุไว้ใน Article 34
- ค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามที่ระบุไว้ใน Article 14

4.2.2 อุปสรรคภาษีในสินค้าอุตสาหกรรม

- สินค้าอุตสาหกรรมที่นำเข้าไปในตุรกีที่มีถิ่นกำเนิดในซิติสจะได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรนำเข้าทั้งหมดเมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้ (ยกเว้นรายการสินค้าอุตสาหกรรมที่ระบุไว้ใน Annex III ที่แนบมากับความตกลง ตามที่ปรากฏในตารางที่ 5 ที่แนบมาในภาคผนวก ก)
- สินค้าอุตสาหกรรมนำเข้าในซิติสที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกีจะได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรนำเข้าทั้งหมดเมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้ (ยกเว้นรายการสินค้าอุตสาหกรรมที่ระบุไว้ใน Annex II และ Annex III ที่แนบมาด้วยความตกลง ซึ่งรายการสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกีที่ระบุไว้ใน Annex III ปรากฏอยู่ในตารางที่ 4 ที่แนบมาในภาคผนวก ก)
- สินค้าอุตสาหกรรมนำเข้าในซิติสที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี (ระบุไว้ใน Annex II) จะได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรนำเข้าอย่างค่อยเป็นค่อยไป ตามอัตราและตารางเวลาที่ระบุไว้ใน Annex II
- สินค้าอุตสาหกรรมที่ระบุไว้ใน Annex III จะได้รับการยกเว้นจากสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นนี้ หรืออีกนัยหนึ่งคือภาษีศุลกากรนำเข้ากับสินค้าอุตสาหกรรมเหล่านี้ยังมีผลบังคับใช้เช่นเดิมแม้ว่าความตกลงการค้าเสรีจะมีผลบังคับใช้แล้วก็ตาม
- นับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ทั้งสองภาคีไม่ควรเพิ่มประเภทภาษีศุลกากรนำเข้าหรือค่าใช้จ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรนำเข้าที่ยังไม่เคยมีการบังคับใช้ระหว่างคู่ภาคี
- ตุรกีและซิติสต้องยกเลิกค่าใช้จ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรนำเข้าในการค้าระหว่างกันเมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้

สำหรับสินค้าอุตสาหกรรมนำเข้าในซิติสที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกีที่จะได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามที่ได้ระบุไว้ใน Annex II นั้น มีทั้งสิ้น 280 รายการ โดยแต่ละรายการสินค้าเป็นการจำแนกภายใต้ระบบ HS รหัส 8 หลัก ตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ภาษีศุลกากรนำเข้าเรียกเก็บจากสินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกีจะต้องเรียกเก็บในอัตราร้อยละ 80 จากอัตราปกติ และในปีถัดๆ มาภาษีศุลกากรนำเข้าจะต้องปรับลดลงในอัตราร้อยละ 20 ต่อปี สิ้นสุดในปีที่สี่ซึ่งภาษีศุลกากรนำเข้าจะต้องได้รับการยกเว้นทั้งหมด รายละเอียดเป็นไปตามตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7: การลดหย่อนภาษีสินค้าอุตสาหกรรมนำเข้าในซิติสที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี

ปี	นับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้	1 ม.ค. 2555 (ปีที่ 1)	1 ม.ค. 2556 (ปีที่ 2)	1 ม.ค. 2557 (ปีที่ 3)	1 ม.ค. 2558 (ปีที่ 4)
อัตรากำไรเรียกเก็บภาษีศุลกากรจากอัตราปกติ ¹³	ร้อยละ 80	ร้อยละ 60	ร้อยละ 40	ร้อยละ 20	เป็น 0 ทุกรายการ

ที่มา: ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ซิติส ประมวลและสรุปโดย มูลนิธิ สวค.

¹³ อัตรากำไรเรียกเก็บภาษีศุลกากรที่ได้รับการลดหย่อนซึ่งทางซิติสเรียกเก็บจากตุรกีควรคิดคำนวณให้เป็นเลขเต็มจำนวนโดยใช้หลักการทางคณิตศาสตร์ กล่าวคือ หากตัวเลขหลังจุดทศนิยมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 ให้ปัดจำนวนนั้นลง หากตัวเลขหลังจุดทศนิยมมากกว่า 50 ให้ปัดจำนวนนั้นขึ้น 1 หลัก (Paragraph 2 ภายใต้ Annex II)

เอกสารแนบ Annex III ซึ่งระบุสินค้าอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรนำเข้า ได้แบ่งแยกรายการสินค้าออกอย่างชัดเจนตามถิ่นกำเนิดของสินค้า¹⁴ สำหรับสินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกีที่ไม่ได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีศุลกากรนำเข้ามีอยู่ 6 รายการ และสินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในซีสที่ไม่ได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีศุลกากรนำเข้ามีอยู่ 6 รายการเช่นกัน ทุกรายการเป็นสินค้าที่อยู่ในหมวด 4012 (ยางนอกที่หล่อตอกใหม่หรือยางที่ใช้แล้ว ยางตัน และดอกยาง) และเป็นรายการสินค้าใกล้เคียงกัน ยกเว้นเพียงรายการเดียวเมื่อลงรายละเอียดถึงรายการสินค้าในระดับ 6-10 digits รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 4 และ 5 ในภาคผนวก ก ของรายงานนี้

4.2.3 อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีในสินค้าอุตสาหกรรม

ภายใต้ส่วนที่ว่าด้วยการขจัดภาษีศุลกากรในสินค้าอุตสาหกรรมนั้นไม่ได้กล่าวถึงข้อปฏิบัติที่ประเทศคู่ภาคีพึงมีต่ออุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีในสินค้าอุตสาหกรรม ดังนั้นข้อบทที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงตลาดสินค้าในหัวข้อที่ 2 ที่มีการกล่าวถึงการห้ามคงไว้ซึ่งหรือนำข้อห้ามหรือข้อจำกัดใดๆ ในการนำเข้าสินค้าจากและส่งออกสินค้าไปยังประเทศคู่ภาคีใช้จึงมีผลกับสินค้าอุตสาหกรรมด้วย นอกจากนี้ข้อบทต่างๆ ที่อยู่ภายใต้บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการค้าอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการด้านกฎระเบียบ มาตรฐานทางเทคนิค มาตรการด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่มีผลบังคับใช้เช่นกัน

4.2.4 อุปสรรคภาษีในสินค้าเกษตร

ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่าภายใต้ความตกลงฉบับนี้ ได้มีการระบุการพึงปฏิบัติต่อสินค้าเกษตรพื้นฐานเกษตรแปรรูป และประมงอย่างชัดเจน (Section II: Article 18 – Article 20) หรืออ้างถึงโดยรวมว่า “สินค้าเกษตร” ในความตกลงฉบับนี้ สินค้าเกษตร คือ สินค้าที่อยู่ภายใต้หมวด 01 ถึง 24 ตามการนิยามของ Harmonized Commodity Description and Coding System (HS Code) และสินค้าที่ระบุไว้ใน Annex I ซึ่งแนบมากับความตกลงนี้ให้ถือปฏิบัติเฉกเช่นเป็นสินค้าเกษตร

ภายใต้ข้อบทว่าด้วยการลดภาษีต่างตอบแทนยังได้ระบุถึงหน้าที่ของคณะกรรมการร่วม (Joint Committee) ที่ได้มีการจัดตั้งขึ้นในการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการให้สิทธิพิเศษทางภาษีให้แก่กันและกันเพิ่มเติม พิจารณาจากความสำคัญของภาคเกษตรต่อเศรษฐกิจในแต่ละประเทศภาคี นโยบายส่งเสริมการเกษตรในแต่ละประเทศภาคี และการพัฒนาการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศภาคี หากคณะกรรมการร่วมได้ตกลงที่จะขยายการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตร คู่ภาคีต้องประเมินวิธีการดำเนินการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์นั้น ไม่ว่าจะเป็นไปในรูปของการเพิ่มปริมาณสินค้าที่จำกัดไว้ และการลดหย่อนหรือการขจัดภาษีศุลกากร

¹⁴ ขณะที่ความตกลงการค้าเสรีอีก 2 ฉบับ ที่ได้นำมาศึกษาในบทนี้ คือ ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ และความตกลงการค้าเสรีตุรกี-เกาหลีใต้ ไม่ได้ระบุรายการสินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรนำเข้าในลักษณะที่แยกให้เห็นชัดเจนเช่นเดียวกับความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ซีส จึงไม่สามารถแยกเป็นตารางให้เห็นเด่นชัดได้ดังตารางที่ 4 และ 5 ของภาคผนวก ก

ทั้งสองภาคีในความตกลงนี้ควรให้สิทธิพิเศษทางภาษีกับสินค้าเกษตรตามที่ได้มีการกำหนดไว้ใน Annex IV ซึ่งกันและกัน เมื่อกระบวนการผลิตหรือได้มาซึ่งสินค้าเกษตรเหล่านี้เป็นไปตามเงื่อนไขของ กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (ระบุไว้ใน Annex V) และการให้สิทธิพิเศษทางภาษีที่เกิดขึ้นต้องเป็นไปตาม ข้อปฏิบัติที่ได้มีการกำหนดไว้ในส่วนสินค้าเกษตร (Article 19) โดยสิทธิพิเศษทางภาษีที่ให้อาจอยู่ในรูปแบบใด รูปแบบหนึ่งของ

- 1) การลดหย่อนภาษีศุลกากร – Tariff Reductions¹⁵ หรือ
- 2) การให้โควตาภาษี – Tariff Rate Quotas (TRQs)

สินค้าเกษตรที่ได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีศุลกากรนั้นมีความแตกต่างกันระหว่างคู่ภาคี รายการสินค้าและสิทธิพิเศษทางภาษีในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ได้กล่าวไว้จึงมีการแบ่งแยกอย่างชัดเจน สำหรับสินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี (ปรากฏอยู่ใน Appendix I ของ Annex IV) และสำหรับสินค้าเกษตร ที่มีถิ่นกำเนิดในซีลี (ปรากฏอยู่ใน Appendix II ของ Annex IV)

สินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี

- สินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกีทุกชนิดนอกเหนือจากที่ระบุไว้ใน Table A และ Table B ของ Appendix I จะได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรนำเข้าและค่าใช้จ่าจ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรนำเข้าเมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้
- สินค้าเกษตรที่มีการระบุไว้ในเอกสารแนบ Table A เป็นสินค้าเกษตรที่ไม่ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรนำเข้าเมื่อมีการนำเข้าไปยังซีลี กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ เป็นรายการสินค้าเกษตรอ่อนไหวของซีลี ซึ่งมีทั้งสิ้น 162 รายการ ส่วนใหญ่เป็นหมวด 02 (เนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้) 0401 (นมและครีมที่ไม่ทำให้เข้มข้น และไม่เติมน้ำตาล หรือสารที่ทำให้หวานอื่นๆ) 0402 (นมและครีมที่ทำให้เข้มข้น หรือเติมน้ำตาล หรือสารที่ทำให้หวานอื่นๆ) 1701 และ 1702 (น้ำตาล)
- สินค้าเกษตรที่มีการระบุไว้ในเอกสารแนบ Table B เป็นสินค้าเกษตรที่จะได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรนำเข้าและค่าใช้จ่าจ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรนำเข้าอย่างค่อยเป็นค่อยไป ตามอัตราและตารางเวลาที่ระบุไว้ด้านล่างนี้ โดยนับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ภาษีศุลกากรนำเข้าและค่าใช้จ่าจ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรนำเข้ากับสินค้าเกษตรที่อยู่ในตารางจะต้องปรับลดลงในอัตราร้อยละ 85 จากอัตราปกติ และภายในหกปีถัดมา ภาษีศุลกากรนำเข้าและค่าใช้จ่าจ่ายใดๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเก็บภาษีศุลกากรนำเข้าจะต้องได้รับการยกเว้นทั้งหมด

¹⁵ ทั้งนี้ คู่ภาคีควรคิดคำนวณอัตราภาษีศุลกากรที่ได้รับการลดหย่อนให้เป็นเลขเต็มจำนวนโดยใช้หลักการทางคณิตศาสตร์ กล่าวคือ หากตัวเลขหลังจุดทศนิยมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 ให้ปัดจำนวนนั้นลง หากตัวเลขหลังจุดทศนิยมมากกว่า 50 ให้ปัดจำนวนนั้นขึ้น 1 หลัก (Paragraph 3 ภายใต้ Article 2 ของ Annex IV)

ตารางที่ 4.8: การลดหย่อนภาษีสินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี

ปี	นับตั้งแต่วันที่ ความตกลง มีผลบังคับใช้	1 ม.ค. 2555 (ปีที่ 1)	1 ม.ค. 2556 (ปีที่ 2)	1 ม.ค. 2557 (ปีที่ 3)	1 ม.ค. 2558 (ปีที่ 4)	1 ม.ค. 2559 (ปีที่ 5)	1 ม.ค. 2560 (ปีที่ 6)
อัตราการเรียกเก็บ ภาษีศุลกากรจาก อัตรापกติ	ร้อยละ 85	ร้อยละ 70	ร้อยละ 55	ร้อยละ 40	ร้อยละ 25	ร้อยละ 10	เป็น 0 ทุกรายการ

ที่มา: ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ซีลี ประมวลและสรุปโดย มูลนิธิ สวค.

สินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในซีลี

- สินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในซีลีจะได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีศุลกากรเมื่อนำเข้าไปยังตุรกี ตามรายการสินค้าและอัตราการลดหย่อนที่ได้ระบุไว้ใน Appendix II ของ Annex IV
- ในตารางเอกสารแนบมีรายการสินค้าเกษตรที่ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรทั้งหมด กล่าวคือ สินค้าเกษตรที่ได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรที่อัตราร้อยละ 100 จาก อัตรา MFN รวมทั้งสิ้น 229 รายการ และรายการที่ได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรที่อัตราร้อยละ 50 จาก อัตรา MFN รวมทั้งสิ้น 85 รายการ
- ในตารางเดียวกัน ยังมีการระบุรายการสินค้าเกษตรแปรรูปที่จะได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรในส่วนประกอบที่เป็นสินค้าอุตสาหกรรม แต่ภาษีศุลกากรในส่วนประกอบที่เป็นสินค้าเกษตรจากประเทศที่สามที่ไม่ได้อยู่ในความตกลงยังมีผลบังคับใช้เหมือนเดิมอยู่ 47 รายการ รวมไปถึงการระบุรายการสินค้าเกษตรที่จะได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อปฏิบัติที่มีการใช้กับสินค้านำเข้าในสหภาพยุโรป เมื่อสินค้านี้ถูกนำเข้าไปในตุรกีรวม 24 รายการ

4.2.5 อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีในสินค้าเกษตร¹⁶

ในส่วนที่ว่าด้วยการจัดภาษีศุลกากรในสินค้าเกษตร ความตกลงระบุว่าซีลียังสามารถคงไว้ซึ่งระบบ Price Band หากการปฏิบัติตามระบบนี้ไม่ได้ขัดกับสิทธิและความรับผิดชอบของซีลีภายใต้แนวทางขององค์การการค้าโลก และไม่ได้ให้สิทธิพิเศษกับสินค้านำเข้าจากประเทศที่สามที่ไม่ได้ครอบคลุมอยู่ในความตกลงนี้มากกว่าสิทธิพิเศษกับสินค้านำเข้าจากตุรกี

เช่นเดียวกันกับสินค้าอุตสาหกรรม ความตกลงฉบับนี้ไม่ได้กล่าวถึงข้อปฏิบัติที่ประเทศคู่ภาคีพึงมีต่ออุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีในสินค้าเกษตร การห้ามประเทศคู่ภาคีคงไว้ซึ่งหรือนำข้อห้ามหรือข้อจำกัดใดๆ ในการนำเข้ามาสินค้าจากและส่งออกสินค้าไปยังประเทศคู่ภาคีที่กล่าวไว้ภายใต้หัวข้อที่ว่าด้วยการเข้าถึงตลาดสินค้าจึงมีผลบังคับใช้กับสินค้าเกษตรด้วย

¹⁶ อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีของความตกลงนี้ถูกเขียนไว้ภายใต้ Title III: Other Trade Related Provisions ประกอบด้วย SPS, Technical Regulations, Trade Defence, and IP. ซึ่งเป็นการเขียนแยกจาก Title II: Market Access for Goods

4.2.6 กฎถิ่นกำเนิดสินค้า

กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีการบังคับใช้ในความตกลงนี้ รวมถึงวิธีการร่วมมือในกระบวนการศุลกากรที่เกี่ยวข้องกับการมอบให้และตรวจสอบถิ่นกำเนิดสินค้าที่ประเทศคู่ภาคีพึงปฏิบัติ มีการระบุอย่างชัดเจนใน Annex V ของความตกลง ซึ่งสามารถแบ่งย่อยออกมาเป็น 6 หัวข้อ ดังนี้

- I. General Provisions: เป็นการอธิบายคำศัพท์และคำจำกัดความที่มีการใช้ใน Annex V
- II. Definition of the Concept of ‘Originating Products’: เป็นสาระสำคัญของ Annex V ที่ได้มีการระบุอย่างชัดเจนถึงเงื่อนไขหรือกระบวนการผลิตในการได้ถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศภาคี
- III. Territorial Requirements: เป็นการกล่าวถึงการได้มาซึ่งถิ่นกำเนิดสินค้าในกรณีที่ดินค้ามีการขนย้ายข้ามอาณาเขตของประเทศภาคี
- IV. Drawback or Exemption: เป็นการอธิบายการคืนหรือลดหย่อนอากร
- V. Proof of Origin: เป็นการระบุเอกสารที่จำเป็นในกระบวนการได้มาซึ่งถิ่นกำเนิดสินค้า และอธิบายขั้นตอน รวมถึงเงื่อนไขการยื่นขอเอกสารเหล่านี้
- VI. Arrangements for Administrative Co-operation: เป็นการกล่าวถึงแนวทางในการให้ความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ศุลกากรของทั้งสองประเทศภาคีในการตรวจสอบหลักฐานสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิด แนวทางในการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในกระบวนการตรวจสอบหลักฐานสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิด และการปฏิบัติต่อสินค้าที่เป็นไปตามเงื่อนไขการได้ถิ่นกำเนิดแต่อยู่ในระหว่างการเคลื่อนย้ายเมื่อความตกลงนี้มีผลบังคับใช้

ประเทศคู่ภาคีในความตกลงการค้าเสรีนี้ได้ร่วมกันจัดตั้งคณะอนุกรรมการดูแลเกี่ยวกับพิธีการศุลกากรและกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Sub-Committee on Customs and Rules of Origin) เพื่อให้การดำเนินงานในด้านนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งคณะอนุกรรมการประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานที่มีอำนาจทางศุลกากรในแต่ละประเทศภาคี คณะอนุกรรมการจะจัดการประชุมตามเวลาที่เห็นว่าสมควรและมีการยอมรับจากทั้งสองประเทศภาคี ทั้งนี้ ตัวแทนจากหน่วยงานรัฐอื่นๆ สามารถเข้าร่วมประชุม คณะอนุกรรมการได้ตามความจำเป็น หน้าที่หลักของคณะอนุกรรมการ นอกเหนือจากข้อกำหนดและขอบเขตของงาน (Terms of Reference) ที่มีการกำหนดในการประชุมครั้งแรกของคณะกรรมการร่วมแล้ว ประกอบด้วย

- ทบทวนการดำเนินงานตามกฎหมายและเงื่อนไขที่ระบุไว้ใน Annex V
- รายงานผลการทำงานของคณะอนุกรรมการต่อคณะกรรมการร่วม (Joint Committee)
- ระบุข้อบกพร่องใน Annex V ที่สามารถพัฒนาปรับปรุงเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าสินค้านระหว่างประเทศภาคี
- ดำเนินหน้าที่อื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการร่วม

ภายใต้ความตกลงนี้ กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีการบังคับใช้อนุญาตให้คู่ภาคีสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าได้ หากแต่ว่าเป็นการสะสมแบบสองทาง (Bilateral Cumulation of Origin) ซึ่งได้กล่าวไว้ใน Article 3 ของ Annex V คือ วัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าในตุรกี (ซีลี) ควรได้รับการพิจารณาเป็นวัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าในซีลี (ตุรกี) หากมีการนำมาใช้เป็นปัจจัยการผลิตและได้รับถิ่นกำเนิดสินค้าขั้นสุดท้ายในซีลี (ตุรกี) โดยวัตถุดิบนั้นไม่จำเป็นต้องผ่านกระบวนการดำเนินการหรือแปรรูปอย่างเพียงพอ (Article 5) แต่ต้องมีการดำเนินการหรือแปรรูปมากเกินกว่าที่ระบุไว้ใน Article 6 จึงจะได้รับสิทธิในการเข้าถึงตลาด และสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรตามที่ระบุไว้ในความตกลงนี้

กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสมสองทางเอื้อประโยชน์และสร้างโอกาสในการขยายการค้าและการลงทุนภายในอุตสาหกรรมระหว่างประเทศคู่ภาคีทั้งสองประเทศ เนื่องจากประเทศคู่ภาคีสามารถนำวัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าในอีกประเทศคู่ภาคีมาใช้เป็นปัจจัยการผลิตได้ โดยที่วัตถุดิบจะได้รับการปฏิบัติเสมือนเป็นวัตถุดิบที่ได้มาในประเทศที่มีกระบวนการผลิตในขั้นกลางน้ำและปลายน้ำ และสินค้าขั้นสุดท้ายเมื่อกระบวนการผลิตหรือได้มาซึ่งสินค้าเป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ (Article 5) สามารถได้รับถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศนั้นและได้รับสิทธิในการเข้าถึงตลาดประเทศคู่ภาคีเช่นเดียวกับในกรณีสินค้าได้มาจากวัตถุดิบในประเทศทั้งหมด ดังนั้นประเทศคู่ภาคีในความตกลงจึงสามารถใช้ประโยชน์จากการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบระหว่างสองประเทศ (ซึ่งน้อยกว่ากฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสามทาง)

ทั้งนี้ เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาถิ่นกำเนิดสินค้า มีการระบุไว้อย่างชัดเจนภายใต้หัวข้อที่ 2 (Title II) และ Appendix II ของเอกสารแนบ Annex V ซึ่งจากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศตุรกี หรือมีถิ่นกำเนิดในประเทศซีลี ซึ่งทั้งสองประเทศใช้เงื่อนไขลักษณะเดียวกันทุกประการ (Article 2) ได้แก่ สินค้าเหล่านี้

1. สินค้าที่มีการผลิตหรือได้มาจากวัตถุดิบในประเทศทั้งหมด (Wholly Obtained) ซึ่งสินค้าที่พิจารณาว่าถูกต้องตามหลักการนี้ (Article 4)
2. สินค้าที่มีการผลิตหรือได้มาในประเทศจากวัตถุดิบ ซึ่งวัตถุดิบเหล่านี้ไม่ได้มีการผลิตหรือได้มาจากวัตถุดิบในประเทศทั้งหมด แต่ได้เกิดการดำเนินการหรือแปรรูปอย่างเพียงพอในประเทศตามที่ได้รับระบุไว้ใน Appendix II (Article 5)

4.2.7 กระบวนการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า

ความตกลงฉบับนี้ไม่ได้กล่าวถึงกระบวนการศุลกากรในการค้าสินค้าที่ประเทศคู่ภาคีพึงปฏิบัติแก่กัน แต่กล่าวถึงวิธีการทางศุลกากรที่เกี่ยวข้องกับการได้มาและการตรวจสอบหลักฐานรับรองการได้มาซึ่งถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อขอรับสิทธิพิเศษทางภาษีที่กำหนดไว้ในความตกลงนี้ และในเอกสารแนบ Annex V มีข้อบทที่เกี่ยวข้องกับการให้ความร่วมมือทางศุลกากรระหว่างกัน (Article 39) โดยทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะเจรจาเพื่อให้บรรลุความตกลงด้านความร่วมมือและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องศุลกากร (Agreement on Cooperation and Mutual Assistance on Customs Matters) ผ่านหน่วยงานที่มีอำนาจทางศุลกากรของแต่ละประเทศ

นอกจากนั้น ความตกลงฉบับนี้ยังได้กล่าวถึงการอำนวยความสะดวกทางการค้า แต่เป็นไปในบริบทของการกระชับความร่วมมือระดับทวิภาคีในเรื่องของกฎระเบียบ มาตรฐานทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบรับรอง และการริเริ่มแนวทางพัฒนาส่งเสริมการค้าซึ่งกันและกันเพื่อลดอุปสรรคด้านกฎระเบียบ มาตรฐานทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบรับรอง

4.2.8 สรุป และนัยยะต่อการเจรจาของไทย

จากการศึกษาความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ซีลี สามารถสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมและข้อสังเกตสำคัญจากความตกลง อุปสรรคภาษีและไม่ใช่ภาษีในสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตร และกฎถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งมีนัยสำคัญในการวิเคราะห์ทิศทาง/แนวทางการเจรจาการค้าสินค้าของตุรกี ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเจรจาของไทยต่อไป ปรากฏดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9: สรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมและข้อสังเกตสำคัญจากความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ซีลี

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	ข้อสังเกตสำคัญ
	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี		
<p>- ซีลีเป็นประเทศแรกในกลุ่มละตินอเมริกาที่ตุรกีบรรลุความตกลงการค้าเสรีด้วย</p> <p>- ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ซีลีลงนามเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2554</p>	<p>- ตุรกียกเลิกอัตราภาษีนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมที่เรียกเก็บจากซีลีทั้งหมดตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ยกเว้นสินค้าหมวด 4012 (ยางนอกที่หล่อดอกใหม่หรือยางที่ใช้แล้ว ยางตัน และดอกยาง) 6 รายการ</p> <p>- ซีลีทยอยยกเลิกอัตราภาษีนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมที่เรียกเก็บจากตุรกี โดยจะเป็นศูนย์เกือบทั้งหมดในปีที่ 4 หรือ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 ยกเว้นสินค้าหมวด 4012 (ยางนอกที่หล่อดอกใหม่หรือยางที่ใช้แล้ว ยางตัน และดอกยาง) 6 รายการ ที่ภาษีจะไม่เป็นศูนย์</p>	<p>- ภายใต้อัตราภาษีทั้งสองฝ่ายต้องไม่นำมาใช้หรือคงไว้ซึ่งข้อห้ามหรือข้อจำกัดใดๆ เช่น ในประเด็นที่เกี่ยวกับมาตรการด้านกฎระเบียบ มาตรฐานทางเทคนิค มาตรการด้านทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น</p> <p>- ซีลีจะส่งผลกระทบต่อ การนำเข้าสินค้าจากและการส่งออกสินค้าไปยังอีกประเทศคู่ภาคี</p>	<p>- ตุรกีตกลงยกเลิกหรือลดหย่อนภาษีให้สินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในซีลีรวมกัน 314 รายการ แบ่งเป็น สินค้าที่ได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรที่อัตราร้อยละ 100 จาก อัตรา MFN 229 รายการ และรายการที่ได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรที่อัตราร้อยละ 50 จาก อัตรา MFN 85 รายการ</p> <p>- ซีลีระบุรายการสินค้าเกษตรอ่อนไหวสูงที่ไม่อยู่ในรายการผูกพันการลดภาษีรวมทั้งสิ้น 162 รายการ ส่วนใหญ่เป็นเนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ นม และครีม และน้ำตาล ส่วนสินค้าเกษตรรายการอื่นๆ อีก 37 รายการ</p>	<p>- เช่นเดียวกับสินค้าอุตสาหกรรม ภายใต้อัตราภาษีทั้งสองฝ่ายต้องไม่นำมาใช้หรือคงไว้ซึ่งข้อห้ามหรือข้อจำกัดใดๆ เช่น ในประเด็นที่เกี่ยวกับมาตรการด้านกฎระเบียบ มาตรฐานทางเทคนิค มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เป็นต้น</p> <p>- ซีลีจะส่งผลกระทบต่อ การนำเข้าสินค้าจากและการส่งออกสินค้าไปยังอีกประเทศคู่ภาคี</p> <p>- ซีลีสามารถระบบ Price Band ที่นำมาใช้กับสินค้าเกษตรได้หากระบบดังกล่าวไม่ขัดกับสิทธิและความรับผิดชอบของซีลีภายใต้ WTO และภายใต้ระบบดังกล่าว ซีลีไม่ได้ให้สิทธิ</p>	<p>- อนุญาตให้คู่ภาคีสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าได้ หากแต่ว่าเป็นการสะสมแบบสองทาง (Bilateral Cumulation of Origin) คือ วัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าในตุรกี (ซีลี) จะได้รับการพิจารณาเป็นวัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าในซีลี (ตุรกี) หากมีการนำมาใช้เป็นปัจจัยการผลิตและได้รับถิ่นกำเนิดสินค้าขั้นสุดท้ายในซีลี (ตุรกี)</p> <p>- กฎที่ใช้ประกอบด้วย Wholly Obtained และ Substantial Transformation โดยส่วนใหญ่สินค้าเกษตรและประมงจะใช้กฎ Wholly Obtained</p> <p>- ในกรณี Substantial Transformation นั้น ความตกลงฯ ได้กำหนด</p>	<p>- ตุรกีเปิดตลาดสินค้าอุตสาหกรรมให้ซีลีพื้นที่ที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ (ยกเว้น 6 รายการสินค้าในหมวด 4012) ดังนั้น ภายใต้อัตราภาษีนี้จึงไม่มีสินค้าอุตสาหกรรมอ่อนไหวที่ตุรกีปกป้องจากสินค้านำเข้าที่มีถิ่นกำเนิดในซีลี</p> <p>- ซีลีเปิดตลาดสินค้าอุตสาหกรรมให้ตุรกีแบบค่อยเป็นค่อยไป และจะเปิดเสรีทั้งหมดภายในปี พ.ศ. 2558 (ยกเว้น 6 รายการสินค้าในหมวด 4012)</p> <p>- ทั้งสองฝ่ายต่างมี 6 รายการสินค้าอุตสาหกรรมในหมวดยางนอกที่หล่อดอกใหม่หรือยางที่ใช้แล้ว ยางตัน และดอกยางที่ไม่ผูกพันการลดหรือเลิกภาษีแม้ความตกลงมีผลบังคับใช้แล้วก็ตาม</p>

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิด	ข้อสังเกตสำคัญ
			<p>(ที่ระบุไว้ใน Table B ของ Annex IV) จะทยอยลดอัตราภาษี จนเป็นศูนย์ภายในปีที่ 6 หรือภายใน 1 มกราคม พ.ศ. 2560</p>	<p>พิเศษกับสินค้าเกษตรนำเข้าจากประเทศที่สามที่ไม่ได้ครอบคลุมอยู่ในความตกลงนี้มากกว่าสิทธิพิเศษที่มอบให้กับสินค้าเกษตรนำเข้าจากตุรกี</p>	<p>เกณฑ์ต่างๆ ซึ่งอาจใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง หรือหลายเกณฑ์ประกอบกันได้ในแต่ละสินค้า ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> • เกณฑ์กระบวนการเฉพาะ (A specific process that must have taken place in the parties) • ข้อกำหนดเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตที่ต้องได้มาตามหลัก wholly obtained (Restrictions stating that specific inputs must be wholly obtained in the parties) 	<p>- โดยรวมแล้ว ตุรกีปกป้องภาคเกษตรมากกว่าซีลี</p> <p>- กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีผลบังคับใช้ในความตกลงนี้เป็นกฎที่อนุญาตให้มีการสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสองทางได้ ซึ่งสามารถสร้างโอกาสในการขยายการค้าการลงทุนภายในอุตสาหกรรมเดียวกันระหว่างประเทศคู่ภาคีในความตกลงนี้</p>

4.3 ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-เกาหลีใต้

4.3.1 ภาพรวมการเจรจาและความตกลง

เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2555 ที่นครอิสตันบูล ประเทศตุรกี ตุรกีและเกาหลีใต้ได้ลงนามความตกลง 2 ฉบับ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน ได้แก่ (1) กรอบความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างเกาหลีใต้กับตุรกี และ (2) ความตกลงการค้าสินค้าระหว่างเกาหลีใต้กับตุรกี รวมเป็นระยะเวลามากกว่า 4 ปี หลังจากที่ทั้ง 2 ฝ่าย ได้เริ่มทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างกัน เมื่อเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2551 ส่งผลให้เกาหลีใต้เป็นประเทศแรกและประเทศเดียวในภูมิภาคเอเชียที่มีความตกลงการค้าเสรีกับประเทศตุรกีในปัจจุบัน

4.3.2 กรอบความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างเกาหลีใต้กับตุรกี

ภายใต้กรอบความตกลงฯ ตุรกีและเกาหลีใต้ได้กำหนดให้มีการเจรจาเพื่อเปิดเสรีระหว่างกัน ทั้งการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน โดยกำหนดให้เริ่มเจรจาด้านบริการและการลงทุนทันทีหลังจากความตกลงการค้าสินค้าฯ มีผลบังคับใช้ และตั้งเป้าหมายให้สามารถสรุปผลการเจรจาในเรื่องดังกล่าวได้ภายใน 1 ปี หรือคือประมาณช่วงกลางปี พ.ศ. 2557 อย่างไรก็ตาม ทั้ง 2 ประเทศมีความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน (Agreement on the Reciprocal Protection and Promotion of Investments) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534

นอกจากการค้าสินค้า บริการ และการลงทุนแล้ว กรอบความตกลงฯ ยังครอบคลุมการปกป้องและการบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Rights) ระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปกป้องสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications) ที่ทั้ง 2 ฝ่ายขึ้นทะเบียนไว้ภายใต้กฎหมายของตนแล้ว ได้แก่ พรม Hereke (Hereke Carpet) และพรม Bünyan (Bünyan Carpet) ของตุรกี และ โสมแดงเกาหลี (Korean Red Ginseng) และโสมขาวเกาหลี (Korean White Ginseng) ของเกาหลีใต้ รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กรอบความตกลงฯ ยังส่งเสริมให้มีนโยบายการแข่งขันเสรีเป็นธรรมผ่านมาตรการกำกับดูแลการแข่งขันที่เหมาะสมภายใต้กฎหมายและระเบียบภายในประเทศของแต่ละฝ่าย และยังมีข้อบทให้รัฐวิสาหกิจของแต่ละประเทศ ดำเนินการภายใต้กฎหมายการแข่งขันของตน และไม่ดำเนินการใดๆ ในลักษณะของการขัดต่อการแข่งขันที่จะส่งผลต่อการค้าระหว่างกัน อย่างไรก็ตาม ข้อบทนี้มีความชัดเจนว่าแต่ละประเทศมีสิทธิในการคงหรือจัดตั้งรัฐวิสาหกิจของตน

ในส่วนของการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้ง 2 ฝ่าย ยืนยันที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางการค้าในทิศทางที่จะส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยยอมรับว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการปกป้องสิ่งแวดล้อมมีความเชื่อมโยงกัน และยืนยันการปฏิบัติตามพันธกรณีหรือข้อตกลงด้านแรงงาน และสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศที่เกาหลีใต้และตุรกีเป็นสมาชิกในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ทั้ง 2 ฝ่าย ไม่ได้ตกลงที่จะปรับประสาน (Harmonize) มาตรฐานสิ่งแวดล้อมหรือมาตรฐานแรงงานของตนให้เทียบเคียงกัน และเห็นสอดคล้องกันว่า มาตรฐานสิ่งแวดล้อมหรือแรงงานจะไม่ถูกนำมาใช้ในการปกป้องการค้าระหว่างกัน

ส่วนข้อบทส่งท้ายที่สำคัญ คือ ทั้ง 2 ฝ่าย ตกลงที่จะเข้าสู่กระบวนการหารือระหว่างกันเกี่ยวกับผลกระทบหากตุรกีเข้าเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป

4.3.3 ความตกลงการค้าสินค้าระหว่างเกาหลีใต้กับตุรกี

ในปี พ.ศ. 2555 มูลค่าการค้ารวมระหว่างตุรกีและเกาหลีใต้สูงมากกว่า 6,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยส่วนใหญ่เป็นการส่งออกของเกาหลีใต้ไปตุรกีรวมมูลค่ามากกว่า 5,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นตลาดนำเข้าที่มีความสำคัญลำดับที่ 10 ของตุรกี สินค้านำเข้าสำคัญจากเกาหลีใต้ของตุรกี ได้แก่ อุปกรณ์โทรคมนาคมและบันทึกเสียง รถยนต์ อุปกรณ์ขนส่ง พลาสติก และเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ไฟฟ้า ขณะที่การส่งออกของตุรกีไปเกาหลีใต้มีมูลค่าประมาณ 527 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นตลาดส่งออกที่มีความสำคัญลำดับที่ 44 ของตุรกี สินค้าส่งออกสำคัญของตุรกีในตลาดเกาหลีใต้ ได้แก่ ยาและเภสัชภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี เคมีภัณฑ์ เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม

ความตกลงการค้าสินค้าระหว่างเกาหลีใต้กับตุรกี มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 ทั้งนี้ ANNEX 2¹⁷ ของความตกลงฯ ระบุตารางข้อผูกพันภาษีของทั้ง 2 ประเทศ ซึ่งจัดประเภทสินค้าที่จะลดอัตราภาษีจากอัตราฐาน (Base Rate)¹⁸ เป็น 10 กลุ่ม ดังนี้

1. รายการที่ 1 (List '0') เป็นกลุ่มสินค้าที่ได้รับการยกเว้นการเก็บภาษีศุลกากรนำเข้าเมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้
2. รายการที่ 2 (List '3') เป็นกลุ่มสินค้าที่ได้รับการทยอยลดหย่อนภาษีให้เป็นศูนย์ภายใน 4 ปี¹⁹ นับจากวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ในอัตรารลดหย่อนที่เท่ากันในแต่ละปี
3. รายการที่ 3 (List '5') เป็นกลุ่มสินค้าที่ได้รับการทยอยลดหย่อนภาษีให้เป็นศูนย์ภายใน 6 ปี นับจากวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ในอัตรารลดหย่อนที่เท่ากันในแต่ละปี
4. รายการที่ 4 (List '7') เป็นกลุ่มสินค้าที่ได้รับการทยอยลดหย่อนภาษีให้เป็นศูนย์ภายใน 8 ปี นับจากวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ในอัตรารลดหย่อนที่เท่ากันในแต่ละปี
5. รายการที่ 5 (List '7A') เป็นกลุ่มสินค้าที่ได้รับการทยอยลดหย่อนภาษีให้เป็นศูนย์ภายใน 8 ปี นับจากวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ในอัตรารลดหย่อนตามที่ระบุในตารางที่ 4.10

¹⁷ ดูได้จาก <http://www.economy.gov.tr/index.cfm?sayfa=tradeagreements&bolum=fta&country=KR&region=0>

¹⁸ อัตราฐานของทั้ง 2 ประเทศ คัดจากอัตรา MFN ณ 1 มกราคม พ.ศ. 2553

¹⁹ 1 มกราคม ของปีนั้นๆ

ตารางที่ 4.10: อัตราการลดหย่อนภาษีสินค้าระหว่างเกาหลีใต้กับตุรกี ให้เป็นศูนย์ภายใน 8 ปี

ปี (พ.ศ.)	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
อัตราภาษี (ร้อยละ)	8.5	7.0	5.83	4.67	3.5	2.33	1.17	0.0

ที่มา: ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-เกาหลีใต้ ประมวลและสรุปโดย มูลนิธิ สวค.

6. รายการที่ 6 (List '10') เป็นกลุ่มสินค้าที่ได้รับการทยอยลดหย่อนภาษีให้เป็นศูนย์ภายใน 11 ปี นับจากวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ในอัตราการลดหย่อนที่เท่ากันในแต่ละปี
7. รายการที่ 7 (List 'E') เป็นกลุ่มสินค้าที่ไม่ได้รับการลดหย่อนภาษี โดยให้คงภาษีที่อัตราฐาน
8. รายการที่ 8 (List 'R') เป็นกลุ่มสินค้าที่ไม่นับรวมในข้อผูกพัน
9. รายการที่ 9 (List 'RD') เป็นกลุ่มสินค้าที่ได้รับการลดหย่อนภาษีให้เป็นอัตราที่กำหนดไว้ในตารางข้อผูกพัน
10. รายการที่ 10 (List 'NS') เป็นสินค้าที่ผูกพันให้เปิดตลาดในระดับเท่าที่เปิดอยู่แล้ว (Standstill)

ภายใต้ความตกลงฯ ตุรกีและเกาหลีใต้ตกลงจะทยอยเปิดเสรีการค้าสินค้ากว่าร้อยละ 90 ของสินค้าทั้งหมดภายในระยะเวลา 10 ปี โดย ณ วันที่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ เกาหลีใต้ตกลงจะยกเลิกอัตราภาษีกว่าร้อยละ 80 ของสินค้าทั้งหมด ขณะที่ตุรกีตกลงจะยกเลิกอัตราภาษีร้อยละ 65 ของสินค้าทั้งหมด

4.3.3.1 อุปสรรคภาษีในสินค้าเกษตร

จากการพิจารณาตารางข้อผูกพันการเปิดตลาดสินค้าของทั้ง 2 ประเทศ พบว่า ความตกลงฯ มีนัยสำคัญสำหรับการเตรียมความพร้อมของไทยในการเจรจาความตกลงการค้าเสรีกับตุรกี เนื่องจากความตกลงฯ ฉบับดังกล่าว เป็นความตกลงที่ตุรกียินยอมเปิดตลาดสินค้าเกษตรให้กับคู่เจรจา คือ เกาหลีใต้ ในระดับที่สูงกว่าความตกลงการค้าเสรีฉบับอื่นๆ สินค้าส่งออกสำคัญของเกาหลีใต้ เช่น กิมจิ (อัตราภาษีนำเข้าที่ตุรกีเรียกเก็บเดิมอยู่ที่ร้อยละ 39) หรือบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป (อัตราภาษีนำเข้าที่ตุรกีเรียกเก็บเดิมอยู่ที่ร้อยละ 7-10) ได้รับยกเว้นอัตราภาษีเป็นศูนย์ทันทีเมื่อความตกลงฯ ดังกล่าวมีผลบังคับใช้ และ **ภายใน 10 ปี** (พ.ศ. 2566) ทั้ง 2 ประเทศจะทยอยลดอัตราภาษีเป็นศูนย์ในสินค้าเกษตรกว่าร้อยละ 52 ของสินค้าเกษตรทั้งหมด ซึ่งรวมถึงสินค้าเกษตรสำคัญที่ตุรกีปลูกและส่งออก เช่น ถั่ว ยาสูบ ลูกเกด แป้งข้าวสาลี และน้ำตาล เป็นต้น

สาเหตุประการสำคัญที่มีผลให้ตุรกีเปิดตลาดสินค้าเกษตรให้กับประเทศเกาหลีใต้ในระดับที่มากกว่า FTA กับประเทศอื่นๆ คือ การที่ตุรกีต้องการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าส่งออกของตนกับสหภาพยุโรป และสหรัฐฯ ที่ได้จัดทำ FTA กับเกาหลีใต้ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 และ พ.ศ. 2555 ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม มีสินค้าเกษตรบางรายการที่ตุรกีจัดอยู่ในประเภท ‘E’ ซึ่งจัดเป็นสินค้าเกษตรอ่อนไหวของตุรกี ปรากฏในตารางที่ 6 ในภาคผนวก ก²⁰ ได้แก่ เนื้อโค-กระบือและเครื่องใน เนื้อแกะ โยเกิร์ต เนยแข็ง ไข่เป็ด-ไข่ไก่ ดอกไม้จัดช่อ มันฝรั่ง มะเขือเทศ หอมหัวใหญ่ กระเทียม พริกในตระกูลแคบซิกัมหรือตระกูลพิเมนตา มันสำปะหลัง พืชตระกูลถั่ว (ยกเว้นมาคาเดเมีย และผลหมาก) กล้วย ส้ม องุ่น แอปเปิล แอปปรicot เซอร์รี่ เซอร์รี่ ท้อ (รวมทั้งเนกทาริน) พลัม ข้าวสาลี ปลาข้าว แปะงัญพืช เมล็ดธัญพืช ถั่วลิสง ต้นฝิ่นแห้ง น้ำมันมะกอก ใส้กรอกและผลิตภัณฑ์ เนื้อสัตว์ปรุงแต่ง น้ำตาล กากน้ำตาล ของปรุงแต่งทำจากพืชผัก ผลไม้ เครื่องดื่มอื่นๆ ที่ได้จากการหมัก ส้มสายชู และกากน้ำมัน

4.3.3.2 อุปสรรคภายในสินค้าอุตสาหกรรม

ในส่วนของสินค้าอุตสาหกรรม ตุรกีและเกาหลีใต้ตกลงจะทยอยยกเลิกอัตราภาษีที่เก็บระหว่างกันทั้งหมดภายในระยะเวลา 7 ปี หรือปี พ.ศ. 2563 โดยส่วนใหญ่จะยกเลิกภาษีทั้งหมดตั้งแต่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ ยกเว้นรายการสินค้าประเภทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เหล็กและผลิตภัณฑ์ อะลูมิเนียม รถยนต์และจักรยานยนต์ และหมวดสินค้าอื่นๆ บางรายการ ที่จะทยอยลดอัตราภาษีเป็นศูนย์ดังปรากฏในตารางที่ 7 ในภาคผนวก ก²¹

4.3.3.3 อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี

ความตกลงฯ ฉบับนี้มีข้อบทเกี่ยวกับมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) และอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (TBT) โดยทั้ง 2 ประเทศ ยืนยันสิทธิและข้อผูกพันระหว่างกันภายใต้ความตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS Agreement) และความตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (TBT Agreement) โดยตกลงที่จะไม่ใช้มาตรการทั้งสองในการบิดเบือนหรือจำกัดการค้าระหว่างกัน นอกจากนี้ ยังตกลงให้มีคณะกรรมการหรือคณะทำงานเป็นผู้ทบทวนมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีเมื่ออีกฝ่ายระบุมาตรการให้พิจารณา

4.3.3.4 กฎถิ่นกำเนิดสินค้า

ความตกลงฯ ได้กำหนดให้พิจารณาสินค้าว่ามีถิ่นกำเนิดในประเทศเกาหลีใต้ หรือมีถิ่นกำเนิดในประเทศตุรกี ซึ่งทั้งสองประเทศใช้เงื่อนไขลักษณะเดียวกันทุกประการ (Article 2) ให้แก่สินค้าเหล่านี้

²⁰ จัดกลุ่มจากสินค้าระดับ 10 HS-digits เป็นสินค้าระดับ 2-6 HS-digits เพื่อสะดวกในการแสดงรายละเอียดสินค้า ดังปรากฏในตารางที่ 6 ในภาคผนวก ก ซึ่งแต่ละกลุ่มส่วนใหญ่จะมีอัตราฐาน (Base Rate) เท่ากัน ยกเว้นบางกลุ่ม ได้แก่ โยเกิร์ต (HS 04031) พืชผักแห้งอื่นๆ (HS 07129) พริก (HS09042) ถั่วลิสง (HS1202) น้ำตาลอื่นๆ (HS1702) และของปรุงแต่งทำจากพืชผัก ผลไม้ (HS20) ที่อัตราฐาน (Base Rate) ไม่เท่ากัน แต่ได้แสดงช่วงของอัตราฐานในตารางที่ 6 ของภาคผนวก ก แล้ว

²¹ ในความตกลงฯ ตุรกี-เกาหลีใต้ มีการระบุรายการสินค้าที่จะได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีจำแนกเป็นรายการสินค้าไว้อย่างชัดเจนในเอกสารแนบของความตกลงฯ ขณะที่ความตกลงฯ ตุรกี-อียิปต์ ตุรกีได้เปิดเสรีการค้าสินค้าอุตสาหกรรมทั้งหมดให้แก่อียิปต์นับแต่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ จึงไม่มีการระบุรายการสินค้า ขณะที่ความตกลงฯ ความตกลงฯ ตุรกี-ซีลี มีเพียงบางรายการสินค้าอุตสาหกรรมเท่านั้นที่ตุรกีปกป้องเป็นสินค้าอ่อนไหว ซึ่งได้สรุปในตารางที่ 5 ในภาคผนวก ก

1. สินค้าที่มีการผลิตหรือได้มาจากวัตถุดิบในประเทศทั้งหมด (Wholly Obtained) ซึ่งใช้พิจารณาเกี่ยวกับสินค้า
  - a. สินแร่
  - b. ผัก
  - c. สัตว์มีชีวิต
  - d. สินค้าที่ได้จากสัตว์มีชีวิต
  - e. ผลิตภัณฑ์ประมง
2. สินค้าที่มีการผลิตหรือได้มาในประเทศจากวัตถุดิบ ซึ่งวัตถุดิบเหล่านี้ไม่ได้มีการผลิตหรือได้มาจากวัตถุดิบในประเทศทั้งหมด แต่ได้เกิดการดำเนินการหรือแปรรูปอย่างเพียงพอในประเทศ

4.3.3.5 พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า

ในส่วนของพิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า ทั้ง 2 ประเทศให้ความสำคัญกับการปล่อยสินค้า (Release of Goods) ให้มีความรวดเร็ว โดยจัดให้มีการยื่นเรื่องทางอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้เอกสารให้น้อยขึ้นจัดส่งให้ศุลกากรประมวลข้อมูลก่อนที่สินค้าจะเดินทางมาถึงด่านศุลกากร (Pre-arrival Processing) และมีการปรับประสานข้อมูลที่ใช้พิจารณาให้สอดคล้องกันเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้นำเข้า-ผู้ส่งออกจัดทำเอกสารข้อมูลนำเสนอแก่ศุลกากร/ผู้ตรวจสอบเพียงหน่วยงานเดียว (One Agency) อย่างไรก็ตาม ทั้ง 2 ฝ่ายไม่จำเป็นต้องนำกระบวนการตรวจสอบก่อนขนถ่ายสินค้า (Pre-shipment Inspections) มาใช้ในการตรวจสอบสินค้าเข้า-ออก และให้มีความร่วมมือในด้านพิธีการศุลกากร เพื่อลด/ขจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสอดคล้องของเอกสารและข้อมูลสำหรับพิธีการศุลกากร รวมถึงการจัดหลักสูตรอบรมร่วมกัน

4.3.4 สรุป และนัยยะต่อการเจรจาของไทย

จากการศึกษาความตกลงการค้าเสรีตุรกี-เกาหลีใต้ สามารถสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมและข้อสังเกตสำคัญจากความตกลง อุปสรรคภาษีและไม่ใช่ภาษีในสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตร และกฎถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งมีนัยสำคัญในการวิเคราะห์ทิศทาง/แนวทางการเจรจาการค้าสินค้าของตุรกี ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเจรจาของไทยต่อไป ปรากฏดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11: สรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมและข้อสังเกตสำคัญจากความตกลงการค้าเสรีตุรกี-เกาหลีใต้

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	ข้อสังเกตสำคัญ
	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี		
<p>- เกาหลีใต้เป็นประเทศแรกและประเทศเดียวในภูมิภาคเอเชียที่มีความตกลงการค้าเสรีกับตุรกีในปัจจุบัน</p> <p>- ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-เกาหลีใต้ลงนามเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2555 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2556</p> <p>- จัดทำเป็นชุดความตกลงประกอบด้วย (1) กรอบความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งเขตการค้าเสรี (2) ความตกลงการค้าสินค้าและบริการ และการลงทุน (อยู่ระหว่างการเจรจา) (3) กรอบความตกลงฯ ครอบคลุมการปกป้องและการบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา การถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นโยบายการแข่งขัน</p>	<p>- ตุรกีและเกาหลีใต้ตกลงทยอยยกเลิกอัตราภาษีที่เก็บระหว่างกันทั้งหมดภายในระยะเวลา 7 ปี (หรือภายในปี พ.ศ. 2563) โดยส่วนใหญ่จะยกเลิกภาษีทั้งหมดตั้งแต่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ ยกเว้นรายการสินค้าประเภทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เหล็กและผลิตภัณฑ์ อะลูมิเนียมรถยนต์และจักรยานยนต์ และหมวดสินค้าอื่นๆ บางรายการที่จะทยอยลดอัตราภาษีเป็นศูนย์</p>	<p>- มีข้อบทเกี่ยวกับอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (TBT) โดยยืนยันสิทธิและข้อผูกพันระหว่างกันภายใต้ความตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (TBT Agreement) ที่เป็นไปตามความตกลงขององค์การการค้าโลกที่ได้มีการเจรจากันภายใต้ Uruguay Round</p>	<p>- ภายใน 10 ปี (หรือภายในปี พ.ศ. 2566) ทั้ง 2 ประเทศจะทยอยลดอัตราภาษีเป็นศูนย์ในสินค้าเกษตรกว่าร้อยละ 52 ของสินค้าเกษตรทั้งหมด ซึ่งรวมถึงสินค้าเกษตรสำคัญที่ตุรกีปลูกและส่งออก เช่น ถั่ว ยาสูบ ลูกเกด แป้งข้าวสาลี และน้ำตาล และสินค้าส่งออกสำคัญของเกาหลีใต้ เช่น กิมจิ</p>	<p>- มีข้อบทเกี่ยวกับมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) โดยยืนยันสิทธิและข้อผูกพันระหว่างกันภายใต้ความตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS Agreement)</p>	<p>- ใช้หลักเกณฑ์สินค้าที่มีการผลิตหรือได้มาจากวัตถุดิบในประเทศทั้งหมด (Wholly Obtained) หรือหลักการดำเนินการหรือแปรรูปอย่างเพียงพอในประเทศ (Substantial Transformation)</p> <p>- ส่วนใหญ่สินค้าเกษตรและประมงจะใช้กฎ Wholly Obtained</p> <p>- ในกรณี Substantial Transformation นั้น ความตกลงฯ ได้กำหนดเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งอาจใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง หรือหลายเกณฑ์ประกอบกันได้ในแต่ละสินค้า ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> • เกณฑ์กระบวนการเฉพาะ (A specific process that must 	<p>- ทั้ง 2 ประเทศ เปิดตลาดสินค้าอุตสาหกรรมระหว่างกันทั้งหมดภายใน 7 ปี โดยส่วนใหญ่จะยกเลิกภาษีทั้งหมดตั้งแต่ความตกลงมีผลบังคับใช้</p> <p>- ตุรกียินยอมเปิดตลาดสินค้าเกษตรให้กับคู่เจรจา คือ เกาหลีใต้ ในระดับที่สูงกว่าความตกลงการค้าเสรีระหว่างตุรกี-อียิปต์ และตุรกี-ชิลี โดยพิจารณาเปรียบเทียบจากจำนวนรายการสินค้าที่ตุรกีตกลงยกเลิกภาษี</p> <p>- สินค้าเกษตรอ่อนไหวของตุรกี เช่น เนื้อสัตว์และเครื่องใน โยเกิร์ต เนยแข็ง ไข่เป็ด-ไข่ไก่ ดอกไม้จัดช่อมันฝรั่ง มะเขือเทศ หอมหัวใหญ่ กระเทียม พริกมันสำปะหลัง พืชตระกูลถั่วผลไม้ ข้าวสาลี ปลายข้าว น้ำตาล เป็นต้น</p>

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิด	ข้อสังเกตสำคัญ
และการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน					have taken place in the parties) • ข้อกำหนดเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตที่ต้องได้มาตามหลัก wholly obtained (Restrictions stating that specific inputs must be wholly obtained in the parties)	โดยสินค้าอ่อนไหวของตุรกีที่พิจารณาจากดัชนี RCA ช้างต้น มีความสำคัญในแง่ของการที่แสดงถึงการที่ตุรกีต้องการที่จะปกป้องและมีความเป็นไปได้ที่จะตุรกีจะไม่ยอมลดกำแพงภาษีในสินค้าชนิดดังกล่าว

4.4 สรุปผลการศึกษาความตกลงการค้าเสรีที่ตุรกีได้จัดทำและมีผลบังคับใช้กับประเทศคู่ค้าอื่น

จากการศึกษาความตกลงการค้าเสรีที่ตุรกีได้จัดทำและมีผลบังคับใช้กับประเทศคู่ค้าอื่นรวม 3 ประเทศ ได้แก่ ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ชิลี และความตกลงการค้าเสรีตุรกี-เกาหลีใต้ สามารถสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมและข้อสังเกตสำคัญจากความตกลงอุปสรรคภาษีและไม่ใช่ภาษีในสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตร และกฎถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งมีนัยสำคัญในการวิเคราะห์ทิศทาง/แนวทางการเจรจาการค้าสินค้าของตุรกี ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเจรจาของไทยต่อไป ปรากฏเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

4.4.1 ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์

- ภาพรวม ความตกลงฯ มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหภาพยุโรปผ่านความตกลงสมาคมสหภาพยุโรป (European Union Association Agreement) ที่จัดทำตามความร่วมมือสหภาพยุโรป-เมดิเตอร์เรเนียน (Euro-Med Partnership)
  - ลักษณะและข้อบทหลายด้านภายใต้ความตกลงการค้าเสรีระหว่างตุรกีและอียิปต์จึงเป็นไปตามบริบทของความตกลงสมาคมสหภาพยุโรป และคล้ายคลึงกับข้อบทที่ได้มีการบังคับใช้ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีระหว่างคู่ภาคีอื่นๆ ที่อยู่ในความตกลงดังกล่าวด้วย และยังมีผลสำคัญด้านการใช้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสมที่เรียกว่า Pan-Euro-Med Cumulation of Origin
- อุปสรรคภาษีในสินค้าอุตสาหกรรม
  - สินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในอียิปต์สามารถเข้าไปในตลาดตุรกีโดยไม่เสียภาษีนำเข้าใดๆ ตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้
  - สินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกีจะได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรนำเข้าจากอียิปต์อย่างค่อยเป็นค่อยไป และจะเป็นศูนย์เกือบทั้งหมดภายใน 1 มกราคม พ.ศ. 2560 (เหลือ 23 รายการ ส่วนใหญ่เป็นรายการยานพาหนะ เครื่องมือ และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เป็นศูนย์ภายใน 1 มกราคม พ.ศ. 2563)
- อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีในสินค้าอุตสาหกรรม
  - ยกเลิกการจำกัดปริมาณนำเข้า
  - ยกเลิกการจำกัดปริมาณส่งออก
- อุปสรรคภาษีในสินค้าเกษตร
  - โดยรวมแล้วความตกลงฉบับนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญในด้านการลดหย่อนหรือละเว้นภาษีศุลกากรกับสินค้าเกษตรมากนัก

- อียิปต์ได้รับโอกาสในการเข้าตลาดสินค้าเกษตรในตุรกีมากกว่า เห็นได้จากจำนวนรายการสินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในอียิปต์ที่ได้รับสิทธิพิเศษการยกเว้นภาษีทั้งหมด หากมีการนำเข้าไปในตุรกีไม่เกินปริมาณที่กำหนดไว้ (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 3 ในภาคผนวก ก) มีจำนวนมากกว่ารายการสินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกีที่ได้รับการยกเว้นภาษีทั้งหมด หากมีการนำเข้าไปในอียิปต์ไม่เกินปริมาณที่กำหนด (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 2 ในภาคผนวก ก) และนอกจากนั้นยังมีอีก 2 รายการสินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในอียิปต์ที่ได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรในอัตราร้อยละ 50 จากอัตรปกติ
  - มีสินค้าเกษตรเพียง 10 รายการ ที่ตุรกีได้รับยกเว้นภาษีนำเข้าจากอียิปต์ แต่ 1 ใน 10 รายการ มีเฮเซลนัทซึ่งเป็นสินค้าส่งออกสำคัญของตุรกี (มีมูลค่าส่งออกสูง และรัฐบาลตุรกีให้การสนับสนุนด้านการเพาะปลูกและการผลิตอย่างกว้างขวาง) ขณะที่รายการสินค้าที่เหลือล้วนเป็นรายการสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพของตุรกีทั้งสิ้น (พืชตระกูลถั่วและผลไม้เมืองหนาว และผลิตภัณฑ์จากสินค้าเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นอยู่ในรูปแบบอบแห้งหรือการสกัดน้ำมัน)
  - รายการสินค้าเกษตรที่ตุรกีเปิดตลาดให้กับอียิปต์โดยยกเลิกอัตราภาษีทั้งหมด 17 รายการ ส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรขั้นปฐมภูมิ กล่าวคือ สินค้าเกษตรที่ผ่านกระบวนการแปรรูปมาน้อย หรืออาจไม่ผ่านการแปรรูปใดๆ ทั้งสิ้น และส่วนใหญ่จะอยู่ในประเภทพืชหัว เช่น มันฝรั่ง ผักกาดหอม แครอท พืชสมุนไพรและเครื่องเทศที่เป็นที่นิยมในการประกอบอาหารของทั้งสองภาคี รวมไปถึงผลไม้หลักที่สร้างรายได้ให้กับอียิปต์
- อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีในสินค้าเกษตร
- คู่ภาคีจะต้องไม่ใช่มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชโดยพลการ โดยเลือกปฏิบัติอย่างไร้เหตุผล และเป็นข้อจำกัดแอบแฝง เพื่อกีดกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างกัน มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่มีผลบังคับใช้นั้นต้องเป็นไปตามแนวทางและขอบเขตที่ได้กำหนดไว้ใน GATT 1994 และความตกลงที่สำคัญของ WTO
- กฎถิ่นกำเนิดสินค้า
- ใช้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสม (Cumulative Rules of Origin) แบบพิเศษที่มีชื่อเรียกว่า Diagonal Cumulation หรือการสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสามทาง ซึ่งอนุญาตให้ประเทศภาคีสามารถใช้และเอื้อประโยชน์ให้กับวัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิตจากประเทศที่สามที่ไม่ได้ครอบคลุมอยู่ในความตกลง
  - ประเทศที่สามที่ได้มีการกล่าวถึงในความตกลงเขตการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ต้องเป็นประเทศที่ร่วมลงนามใน Barcelona Declaration รวมไปถึงประเทศที่ได้มีการอ้างถึงในความตกลงฉบับนี้แต่ไม่ได้ลงนามใน Barcelona Declaration เช่น หมู่เกาะแพโร เป็นต้น

- นัยยะ: วัตถุประสงค์หรือปัจจัยการผลิตสามารถนำเข้ามาจากประเทศที่สินค้าขั้นสุดท้ายจะไม่ถูกส่งออกไป เช่น อียิปต์สามารถนำเข้าวัตถุดิบจากตุรกีเพื่อผลิตเป็นสินค้าส่งออกไปยังสหภาพยุโรป และสินค้านั้นยังสามารถได้ถิ่นกำเนิดในอียิปต์หากมีการแสดงให้เห็นว่ากระบวนการผลิตที่เกิดขึ้นมากพอที่สินค้าจะได้ถิ่นกำเนิดในอียิปต์ เป็นต้น
- การใช้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสมนี้สร้างโอกาสให้แก่ทั้งตุรกี อียิปต์ และประเทศสมาชิกสมาคมสหภาพยุโรปอื่นๆ ในการบูรณาการอุตสาหกรรมและใช้ประโยชน์จากการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของแต่ละประเทศเพื่อผลิตสินค้าส่งเข้าไปยังตลาดสหภาพยุโรป
- กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่ใช้ในความตกลงนี้จึงถอดแม่แบบมาจากกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสมที่มีการใช้อย่างแพร่หลายระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้ความร่วมมือนี้ หรือที่เรียกว่า Pan-Euro-Med Cumulation of Origin
- รายละเอียดของกฎฯ ประกอบด้วยหลัก Wholly Obtained และ Substantial Transformation
- สินค้าเกษตรและประมงส่วนใหญ่จะใช้กฎ Wholly Obtained
- ในกรณี Substantial Transformation ความตกลงฯ ได้กำหนดเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งอาจใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง หรือหลายเกณฑ์ประกอบกันได้ในแต่ละสินค้า ประกอบด้วย
  - เกณฑ์มูลค่าเพิ่มขึ้นต่ำ (A minimum percentage of value-added that has taken place in the parties)
  - เกณฑ์กระบวนการเฉพาะ (A specific process that must have taken place in the parties)
  - ข้อกำหนดเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตที่ต้องได้มาตามหลัก Wholly obtained (Restrictions stating that specific inputs must be wholly obtained in the parties)
  - และเกณฑ์การเปลี่ยนพิกัดในระดับ 4 หลัก (Change of tariff heading)

4.4.2 ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ชิลี

- ภาพรวม ชิลีเป็นประเทศแรกในกลุ่มละตินอเมริกาที่ตุรกีบรรลุความตกลงการค้าเสรีด้วย
- อุปสรรคภายในสินค้าอุตสาหกรรม
  - สินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในชิลีสามารถเข้าไปในตลาดตุรกีโดยไม่เสียภาษีนำเข้าใดๆ ตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ เกือบทุกรายการ ยกเว้นเพียง 6 รายการ (เป็นสินค้าที่อยู่ในหมวด 4012 คือ ยางนอกที่หล่อดอกใหม่หรือยางที่ใช้แล้ว ยางตัน และดอกยาง) ที่ไม่ได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีศุลกากร

- สินค้าอุตสาหกรรมรวมทั้งสิ้น 280 รายการ ที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกีจะได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรนำเข้าจากซีลีอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ (ปี พ.ศ. 2554) อัตราลดลงร้อยละ 80 จากอัตราฐาน และลดลงต่อเนื่องในอัตราร้อยละ 20 ต่อปี จนเป็นศูนย์ในปีที่ 4 หรือ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 และมียกเว้นเพียง 6 รายการ (เป็นสินค้าที่อยู่ในหมวด 4012 คือ ยางนอกที่หล่อดอกใหม่หรือยางที่ใช้แล้ว ยางตัน และดอกยาง เช่นกัน ยกเว้นเพียงรายการเดียวเมื่อลงรายละเอียดถึงรายการสินค้าในระดับ 6-10 digits) ที่ไม่ได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีศุลกากร
- อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีในสินค้าอุตสาหกรรม
  - ข้อบทที่เกี่ยวข้องกับการห้ามคงไว้ซึ่งหรือนำข้อห้ามหรือข้อจำกัดใดๆ ในการนำเข้าสินค้าจากและส่งออกสินค้าไปยังประเทศคู่ภาคีมีผลกับสินค้าอุตสาหกรรม เช่นเดียวกับข้อบทที่อยู่ภายใต้บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการค้าอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการด้านกฎระเบียบ มาตรฐานทางเทคนิค มาตรการด้านทรัพย์สินทางปัญญา
- อุปสรรคภาษีในสินค้าเกษตร
  - โดยรวมแล้ว ตุรกีปกป้องภาคเกษตรมากกว่าซีลี เพราะตุรกีตกลงยกเลิกหรือลดหย่อนอัตราภาษีให้สินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในซีลีรวมกันเพียง 314 รายการ แบ่งเป็นสินค้าที่ได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรที่อัตราร้อยละ 100 จาก อัตรา MFN 229 รายการ และรายการที่ได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรที่อัตราร้อยละ 50 จากอัตรา MFN 85 รายการ
  - ขณะที่ซีลีระบุงรายการสินค้าเกษตรอ่อนไหวสูงที่ไม่อยู่ในรายการผูกพันการลดภาษีรวมทั้งสิ้น 162 รายการ ส่วนใหญ่เป็นเนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ นมและครีม และน้ำตาล ส่วนสินค้าเกษตรรายการอื่นๆ จะทยอยลดอัตราภาษีจนเป็นศูนย์ภายในปีที่ 6 ของความตกลงฯ หรือภายใน 1 มกราคม พ.ศ. 2560
- อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีในสินค้าเกษตร
  - ซีลีสามารถคงระบบ Price Band ได้หากระบบดังกล่าวไม่ขัดกับสิทธิและความรับผิดชอบของซีลีภายใต้ WTO และซีลีไม่ได้ให้สิทธิพิเศษกับสินค้านำเข้าจากประเทศที่สามที่ไม่ได้ครอบคลุมอยู่ในความตกลงนี้มากกว่าสิทธิพิเศษกับสินค้านำเข้าจากตุรกี
  - เช่นเดียวกับสินค้าอุตสาหกรรม ข้อบทที่เกี่ยวข้องกับการห้ามคงไว้ซึ่งหรือนำข้อห้ามหรือข้อจำกัดใดๆ ในการนำเข้าสินค้าจากและส่งออกสินค้าไปยังประเทศคู่ภาคีมีผลกับสินค้าเกษตร
- กฎถิ่นกำเนิดสินค้า
  - อนุญาตให้คู่ภาคีสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าได้ หากแต่ว่าเป็นการสะสมแบบสองทาง (Bilateral Cumulation of Origin) คือ วัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าในตุรกี (ซีลี) จะได้รับการพิจารณาเป็นวัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าในซีลี (ตุรกี) หากมีการนำมาใช้เป็นปัจจัยการผลิตและได้รับถิ่นกำเนิดสินค้าขั้นสุดท้ายในซีลี (ตุรกี)

- กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสมสองทางเอื้อประโยชน์และสร้างโอกาสในการขยายการค้าและการลงทุนภายในอุตสาหกรรมระหว่างประเทศคู่ภาคีทั้งสองประเทศ เนื่องจากประเทศคู่ภาคีสามารถนำวัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าในอีกประเทศคู่ภาคีมาใช้เป็นปัจจัยการผลิตได้
- รายละเอียดของกฎฯ ประกอบด้วยหลัก Wholly Obtained และ Substantial Transformation
- สินค้าเกษตรและประมงส่วนใหญ่จะใช้กฎ Wholly Obtained
- ในกรณี Substantial Transformation ความตกลงฯ ได้กำหนดเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งอาจใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง หรือหลายเกณฑ์ประกอบกันได้ในแต่ละสินค้า ประกอบด้วย
  - เกณฑ์กระบวนการเฉพาะ (A specific process that must have taken place in the parties)
  - และ ข้อกำหนดเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตที่ต้องได้มาตามหลัก wholly obtained (Restrictions stating that specific inputs must be wholly obtained in the parties)

4.4.3 ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-เกาหลีใต้

○ ภาพรวม

- เกาหลีใต้เป็นประเทศแรกและประเทศเดียวในภูมิภาคเอเชียที่มีความตกลงการค้าเสรีกับประเทศตุรกีในปัจจุบัน
- ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-เกาหลีใต้จัดทำเป็นชุดความตกลง ประกอบด้วย (1) กรอบความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างเกาหลีใต้กับตุรกี (2) ความตกลงการค้าสินค้าระหว่างเกาหลีใต้กับตุรกี และ (3) ความตกลงการค้าบริการ และการลงทุนระหว่างเกาหลีใต้กับตุรกี (มีกำหนดเจรจาเสร็จสิ้นภายในกลางปี พ.ศ. 2557)
- กรอบความตกลงฯ ครอบคลุมการปกป้องและการบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Rights) ระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปกป้องสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications) ที่ทั้ง 2 ฝ่ายขึ้นทะเบียนไว้ภายใต้กฎหมายของตนแล้ว ได้แก่ พรม Hereke (Hereke Carpet) และพรม Bünyan (Bünyan Carpet) ของตุรกี และโสมแดงเกาหลี (Korean Red Ginseng) และโสมขาวเกาหลี (Korean White Ginseng) ของเกาหลีใต้ รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และนโยบายการแข่งขัน

- ในส่วนการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้ง 2 ฝ่ายยืนยันการปฏิบัติตามพันธกรณีหรือข้อตกลงด้านแรงงานและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศที่เกาหลีใต้และตุรกีเป็นสมาชิกในปัจจุบัน แต่ไม่ได้ตกลงที่จะปรับประสาน (Harmonize) มาตรฐานสิ่งแวดล้อมหรือมาตรฐานแรงงานของตนให้เทียบเคียงกัน

○ อุปสรรคภายในสินค้าอุตสาหกรรม

- ตุรกีและเกาหลีใต้ตกลงจะทยอยยกเลิกอัตราภาษีที่เก็บระหว่างกันทั้งหมดภายในระยะเวลา 7 ปี โดยส่วนใหญ่จะยกเลิกภาษีทั้งหมดตั้งแต่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ ยกเว้นรายการสินค้าประเภทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เหล็กและผลิตภัณฑ์ อะลูมิเนียมรถยนต์และจักรยานยนต์ และหมวดสินค้าอื่นๆ บางรายการ ที่จะทยอยลดอัตราภาษีเป็นศูนย์

○ อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีในสินค้าอุตสาหกรรม

- ความตกลงฯ ฉบับนี้มีข้อบ่งชี้เกี่ยวกับอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (TBT) โดยทั้ง 2 ประเทศ ยืนยันสิทธิและข้อผูกพันระหว่างกันภายใต้ความตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (TBT Agreement) โดยตกลงที่จะไม่ใช้มาตรการดังกล่าวในการปิดป้องหรือจำกัดการค้าระหว่างกัน นอกจากนี้ ยังตกลงให้มีคณะกรรมการหรือคณะทำงานเป็นผู้ทบทวนมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีเมื่ออีกฝ่ายระบุมตรการให้พิจารณา

○ อุปสรรคภายในสินค้าเกษตร

- โดยรวมแล้ว ความตกลงฯ ฉบับดังกล่าว เป็นความตกลงที่ตุรกียินยอมเปิดตลาดสินค้าเกษตรให้กับคู่เจรจา คือ เกาหลีใต้ ในระดับที่สูงกว่าความตกลงการค้าเสรีฉบับอื่นๆ
- ภายใน 10 ปี ทั้ง 2 ประเทศจะทยอยลดอัตราภาษีเป็นศูนย์ในสินค้าเกษตรกว่าร้อยละ 52 ของสินค้าเกษตรทั้งหมด ซึ่งรวมถึงสินค้าเกษตรสำคัญที่ตุรกีปลูกและส่งออก เช่น ถั่ว ยาสูบ ลูกเกด แป้งข้าวสาลี และน้ำตาล และสินค้าส่งออกสำคัญของเกาหลีใต้ เช่น กิมจิ
- มีสินค้าเกษตรบางรายการที่จัดอยู่ในประเภทสินค้าเกษตรอ่อนไหวของตุรกี เช่น เนื้อโค-กระบือและเครื่องใน เนื้อแกะ โยเกิร์ต เนยแข็ง ไข่เป็ด-ไข่ไก่ ดอกไม้จัดช่อ มันฝรั่ง มะเขือเทศ หอมหัวใหญ่ กระเทียม พริกในตระกูลแคบซึ่มหรือตระกูลพืชมะเขือเทศ น้ำมันปลา พืชตระกูลถั่ว (ยกเว้นมาคาเดเมีย และผลหมาก) กล้วย ส้ม องุ่น แดง แอปเปิล แอปปรicot เซอร์รี่ เซอร์รี่ ท้อ (รวมทั้งเนกทารีน) พลัม ข้าวสาลี ปลาข้าว แป้งธัญพืช เมล็ดธัญพืช ถั่วลิสง ต้นฝิ่นแห้ง น้ำมันมะกอก ไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ เนื้อสัตว์ปรุงแต่ง น้ำตาล กากน้ำตาล ของปรุงแต่งทำจากพืชผัก ผลไม้ เครื่องดื่มอื่นๆ ที่ได้จากการหมัก ส้มสายชู และกากน้ำมัน โดยสินค้าอ่อนไหวของตุรกีที่พิจารณาจากดัชนี RCA ข้างต้น มีความสำคัญในแง่ของการที่ตุรกีต้องการที่จะปกป้องและมีความเป็นไปได้ที่จะตุรกีจะไม่ยอมลดกำแพงภาษีในสินค้านิดดังกล่าว

○ อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีในสินค้าเกษตร

- ความตกลงฯ ฉบับนี้มีข้อบ่งชี้เกี่ยวกับมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) โดยทั้ง 2 ประเทศ ยืนยันสิทธิและข้อผูกพันระหว่างกันภายใต้ความตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS Agreement) โดยตกลงที่จะไม่ใช่มาตรการดังกล่าวในการบิดเบือนหรือจำกัดการค้าระหว่างกัน นอกจากนี้ ยังตกลงให้มีคณะกรรมการหรือคณะทำงานเป็นผู้ทบทวนมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีเมื่ออีกฝ่ายระบุมมาตรการให้พิจารณา

○ กฎถิ่นกำเนิดสินค้า

- ใช้หลักเกณฑ์สินค้าที่มีการผลิตหรือได้มาจากวัตถุดิบในประเทศทั้งหมด (Wholly Obtained) กับสินค้าสินแร่ ผัก สัตว์มีชีวิต สินค้าที่ได้จากสัตว์มีชีวิต และผลิตภัณฑ์ประมง
- ใช้หลักสินค้าที่มีการผลิตหรือได้มาในประเทศจากวัตถุดิบ ซึ่งวัตถุดิบเหล่านี้ไม่ได้มีการผลิตหรือได้มาจากวัตถุดิบในประเทศทั้งหมด แต่ได้เกิดการดำเนินการหรือแปรรูปอย่างเพียงพอในประเทศ ซึ่งอาจใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง หรือหลายเกณฑ์ประกอบกันได้ในแต่ละสินค้า ประกอบด้วย
  - เกณฑ์กระบวนการเฉพาะ (A specific process that must have taken place in the parties)
  - และ ข้อกำหนดเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตที่ต้องได้มาตามหลัก wholly obtained (Restrictions stating that specific inputs must be wholly obtained in the parties)